MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIMLARI ve BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 10 LİRADIR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR

Cilt : 37 | 16 Eylül 1974 | Sayı : 1805

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TALİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANLIĞI

İlgi : a) *6 mayıs 1974 gün ve 1788 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan IX. Millî Eğitim Şûrası önerileri.*
b) *5 temmuz 1974 gün ve 381 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu Kararı ile 15 temmuz 1974 gün ve 1797 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan IX. Millî Eğitim Şûrası kararları.*

GENELGE No: 11108

Tarih: 9 Eylül 1974
Sayı: (zb) 5000

KONU : *IX. Millî Eğitim Şûrası kararları gereğince 1974 - 1975 öğretim yılında uygulamaya konulacak esaslar.*

VALİLİKLERE,

Millî eğitim sistemimizin yeniden düzenlenmesi ile ilgili olarak IX. Millî Eğitim Şûrası kararları gereğince 1974 - 1975 öğretim yılında uygulamaya konulacak esaslara ilişkin 5 eylül 1974 gün ve 402 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu Kararı ekli olarak gönderilmiştir.

Bilindiği gibi, eğitim reformu amacı ile sürdürülen çalışmalar, Türk eğitim sisteminin, bir yandan, Türk vatandaşlarının ilgi, istidat ve yeteneklerine; öte yandan, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmamızın ihtiyaçlarına dengeli olarak cevap verecek biçimde yeniden düzenlenmesi zorunluğunu ortaya koymuş ve bu amaçla yapılan hazırlıklar, IX. Millî Eğitim Şûrası kararları ile yeni ve hızlandırıcı bir aşamaya ulaşmış bulunmaktadır. Getirilen yeniliklerin özünü, kısaca, "yöneltme" teşkil etmektedir.

Eğitim sistemimizde, özellikle, ortaokul üstünde birbirlerine kapalı dikey kuruluşlardan oluşan, yüksek öğretim önüne öğrenci yığan ve başarısız sayılan öğrencileri eleyen bugünkü ortaöğretim sistemimiz, öğrencileri ilgi, istidat ve yeteneklerine ve toplum ihtiyaçlarına göre yüksek öğretimin çeşitli temel öğrenim alanlarına veya çalışma hayatının çeşitli alanlarına yönelten ve aralarında öğrencilere yeteneklerine göre yatay ve dikey geçiş yollarını açık tutan çeşitli programlardan oluşmuş bir sistem bütünlüğü içinde yeniden düzenlenecektir. Bu amaçla Millî Eğitim Temel Kanunu ile gerekli hükümler getirilmiş bulunmaktadır. Bugünkü ilkokul ve ortaokul temel eğitim halinde bütünleştirilecek; orta öğretim (a) yüksek öğretime hazırlayan programları, (b) hem mesleğe hem de yüksek öğretime hazırlayan programları, (c) hayata ve iş alanlarına hazırlayan programları kapsayacak; öğrenciler, istek ve yeteneklerine göre bu programlara yönelerek yetişme olanağı bulacaklar ve (a) ve (b) programlarını bitiren öğrenciler yetiştirildikleri yönde üniversitelere, akademilere ve yüksek okullara girmek için aday olma hakkını kazanacaklardır. Böylece, orta öğretim ile yüksek öğretim arasındaki normal geçiş kanalları kurulmuş ve bugünkü kopukluk giderilmiş olacaktır. Hangi fakülte, akademi ve yüksek okullara hangi programları bitirenlerin nasıl girecekleri ilgili kurumlarca kararlaştırılarak önceden ilân edilecektir. Yani, öğrenciler girmek istedikleri yüksek öğrenime ulaşabilmek için bütün umutlarını, yalnızca, yüksek öğretim önünde yapılan merkezî bir yarışma sınavına bağlamayacaklar; fakat ortaokuldan itibaren uygulanacak "yöneltme" düzeni ile orta öğrenimleri sırasında hangi programları hangi seviyede başarmakla yükümlü olduklarını bileceklerdir. Kısaca, "yöneltme" yalnızca bir noktada yapılmayacak; fakat bütün ortaokul ve ortaöğrenim süresi içinde gelişerek oluşacaktır.

Yöneltme düzeninin esasını, programlar ve öğrenci akışını düzenleyen kurallar bakımından getirilen yenilikler teşkil etmektedir :

Programlar, (a) ortak dersleri, (b) özel dersleri ve (c) seçmeli dersleri kapsayacaktır. Bakanlıkça hazırlanan ve IX. Millî Eğitim Şûrasınca kabul edilen yeni ders dağıtım çizelgelerinde (a) ortak derslerin ilkokuldan dokuzuncu sınıfın sonuna kadar okul programlarına esas olması, (b) öğrencileri orta öğretimin üç amacından birine yönelten özel derslerin dokuzuncu sınıftan sonraki sınıflarda yer alması, (c) beceriye yönelik seçmeli derslerin veya meslek derslerinin ise altıncı sınıftan ortaöğretimin sonuna kadar bütün programlarda bulunması kararlaştırılmıştır.

Eğitim sisteminin bütünlüğü içinde öğrenci akışını düzenleyen kurallar bakımından (a) öğrencileri başarılarına göre yöneltmek ve çalışmağa teşvik etmek esas olduğundan her derste öğrenci başarısını dört ayrı notla, başarısızlığını ise tek notla değerlendiren beşli sayısal sistemin kullanılması, (b) beşli sayısal sistemin bütün eğitim kademelerinde de uygulanması, (c) ölçme işlemlerinin geçerli ve güvenilir araçlarla yapılması, (d) ölçme sonuçlarından değerlendirmeye geçişte eğitim ve öğretimin amaçları ile sınıfın başarı dağılımı ve her öğrencinin bu dağılımdaki yerinin dikkate alınması, (e) öğretim yılı sonunda yapılacak değerlendirmede bir dersin nihai notu saptanırken ara ve dönem sonu sınavlarına, genel ilkelere uygun şekilde tanınacak ağırlıklar verilmesi, (f) öğretim yılı sonunda her dersten nihai not olarak geçer notlardan birini alanların doğrudan sınıf geçmesi; bir ya da daha çok dersten aldığı nihai not "geçmez" durumda olanların haziran ayında okulca açılacak yetiştirme kurslarına devam etmeleri, kurslardan sonra yapılacak bütünleme sınavlarında bir ya da daha çok dersten "geçmez" not alan öğrencilerin durumlarının sınıf öğretmenler kurulu tarafından karara bağlanması, (g) sınıf geçme ve okul bitirmede derslere verilecek bağıl önemin haftalık ders saati sayısını ayarlama yoluyla sağlanması; (h) her öğretim kademesi sonunda tek diploma verilmesi; ancak, mezunların başarı durumlarındaki farklılıkların, öğrenci dosyasındaki kayıtlara dayalı olarak, alınan dersler ile başarı derecelerini ayrıntılı olarak gösteren bir belgenin de verilmesi, (i) bir öğretim kademesini bitirmek için kademe sonunda ayrıca bir bitirme sınavı yapılmaması, (k) bir öğretim kademesi mezunlarının bir üst öğretim kademesine kabulleri için "yeterli' ya da "yetersiz" olduklarının diploma üzerinde belirtilmemesi; bu husus ve giriş şartlarının üst öğrenim kurumunca karara bağlanması gibi temel ilkeler kabul edilmiştir.

Millî eğitim sistemimizi yukarıda özetlenen bütünlük içinde yeniden düzenlemek amacı ile kısa ve uzun dönemde uygulama alanına konulacak esaslar saptanmıştır. Bunlardan bazıları belli bir denemeden sonra genelleştirilecek, bazıları da bütün okullarımızda hemen uygulanmağa başlanacaktır. 5 eylül 1974 gün ve 402 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu Kararı, 1974 - 1975 öğretim yılında bütün ortaokullarımızda ve genel, mesleki ve teknik nitelikteki bütün orta öğretim kurumlarımızda uygulanacak esasları kapsamaktadır.

Uygulamaya başlarken bütün yönetici ve öğretmen arkadaşlarıma duyurmakta yarar gördüğüm bazı önemli konuları kısaca açıklamak isterim.

1. Temel eğitimin ikinci kademesi olan yeni ortaokul yönetmelik taslağı hazırlanmıştır. Bu taslak Bakanlıkça seçilecek bazı okullarda 1974 - 1975 öğretim yılı boyunca uygulanıp geliştirildikten sonra 1975 - 1976 öğretim yılında bütün okullarımızda genelleştirilecektir.

2. Ortaöğretimde ders geçme ve kredi düzeninin bu yıl denenmesine başlanacak, deneme sonuçları değerlendirilerek gelecek yıllarda bütün ortaöğretim kurumlarımızda uygulanmaya geçilecektir.

3. Ortaokul için IX. Millî Eğitim Şûrasınca kararlaştırılan yeni ders dağıtım çizelgesi 1974 - 1975 öğretim yılında bütün ortaokulların her üç sınıfında da uygulamaya konulacaktır.

Millî Eğitim Temel Kanunu uyarınca temel eğitim, bugünkü beş yıllık ilkokul ile üç yıllık ortaokulu içine alarak millî eğitim sistemimizin, 7 - 14 zorunlu öğrenim çağını kapsayan alt kademesini oluşturmaktadır. Uzun dönemli kalkınma planında ortaokul için 1995 yılında çağ nüfusunun yüzde 75'inin okullaşması gibi ileri bir sosyal hedef öngörülmüştür. Temel eğitimin amacı her Türk çocuğunu hayata ve üst öğrenime hazırlamak olduğuna göre, ilkokul ve ortaokul ister ayrı okullar halinde olsun, ister birlikte olsun, isterse meslek okullarına bağlı bulunsun, ortaokul kademesinde çocukları üst öğrenime hazırlayacak olan ortak derslerin bütün okullarda aynı olması, onların hayata ve iş alanlarına yönelmelerine yardım edecek daha çok uygulamalı nitelikteki seçmeli derslerin ise okulun ve çevrenin olanaklarına ve öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi gerekmektedir. Yeni ders dağıtım çizelgesi bunu sağlayacak şekilde hazırlanmıştır.

Sekiz yıllık bir eğitimle öğrencileri hayata ve üst öğrenime hazırlamakla görevli olan temel eğitimde her öğrencinin her sınıfta bir öğretim yılı ders görmesi esas olacaktır. Öğrenci her sınıfın programından ilgi ve yeteneği ölçüsünde yararlanacak ve ertesi yılda bir üst sınıfın programına devam edecektir. Buna göre, her öğrencinin okulda yetişmesini sağlayıcı tedbirleri almak görevimiz olacaktır. Temel eğitimde her öğrenciyi okulda yetiştirebilme görevini başarabilmek için öğretmenlerimiz,

a) Programı amaç olarak değil araç olarak kullanacak ve her öğrencinin yeteneği ölçüsünde daha ileri bir düzeye geçmesine yardım edecek;

b) Ölçme ve değerlendirmeyi, yetişmemiş sayılan öğrenciyi elemek için değil, fakat öğretimin verimliliğini ve etkenliğini artırmaya yarayan bir araç olarak kullanacaklardır.

Bu görüşle hazırlanan yeni ders dağıtım çizelgesinde, ortak dersler bakımından getirilen yenilik, daha çok, sosyal bilgiler ve fen bilgisi programını ilgilendirmektedir. Bu derslerin haftalık ders saatleri azaltılmıştır. Yeni programların ve ders kitaplarının, temel eğitim anlayışına uygun olarak hazırlanması ve ders kitaplarının geliştirilmesi zaman alacağından, uygulamanın yürürlükteki programlardan yararlanmak suretiyle yapılmasında zorunluluk vardır. Bu amaçla sosyal bilgiler ve fen bilgisi derslerinin mevcut programlarında kısaltılabilecek veya çıkarılabilecek konular saptanmış ve uygulamada, bu dersleri okutan öğretmenlere ders saatlerine göre yıllık programını ayarlıyabilme yetkisi tanınmıştır. Öğretmenlerimizin bu yetkiyi en uygun şekilde kullanarak öğrencilerin, olanak ve koşulların elverdiği en üst düzeyde yetişmelerini sağlayacaklarına inanıyor ve kendilerine güveniyorum.

4. Ortaokul ders dağıtım çizelgesindeki önemli bir yenilik de yeni seçmeli dersler düzenidir. Öğrencileri hayata hazırlama görevinin başarılmasında seçmeli dersler düzeninin önemi büyüktür. Bu nedenle, koşulları elverişli olan okullarımıza, seçmeli dersler düzenini uygulama olanağını bir an önce tanımakta yarar gördük. Böylece IX. Millî Eğitim Şûrasının önemli konularından biri olan eğitim - üretim - insangücü ilişkilerinin gelişmesi, okul - çevre - iş yerleri işbirliğinin sağlanması, sonuç olarak üretici eğitim düzenine geçilmesi yolunda önemli bir adım atılmış olacaktır. Bu yolda, Bakanlık olarak, yeni programlar hazırlanması, öğretmen yetiştirilmesi, okulların gerekli tesis, araç ve gereçlerle donatılması başlıca görevlerimiz arasındadır.

Okul ile çevre ilişkilerinin geliştirilmesi okul müdürünün başta gelen görevlerinden biridir. Ortaokulda öğrenciyi hayata hazırlama görevinin yerine getirilebilmesi amacıyle yeni programda oldukça geniş yer verilen uygulamalı nitelikteki seçmeli derslerin düzenlenmesinde, çevrenin olanaklarından yararlanmak gerekmektedir. Bu işte okul müdürüne ve öğretmenler kuruluna yeni görevler düşmektedir. Seçmeli derslerin hayata, çevreye ve üretime dönük olduğu ölçüde başarılı olacağı asla gözden uzak tutulmamalıdır. Bu alanda başarı sağlanabilmesi için çevrenin olanaklarının iyice araştırılması, bunlardan yararlanma yollarının bulunması, böylece okul ile çevre arasında sıkı bir işbirliği kurulması, kısacası okulun çevre ve üretim sistemi ile bütünleşmesi gerekmektedir.

Okul müdürü, iş yeri gezileri düzenlemek, okul içinde ve dışında toplantılar yapmak, okula konuşmacılar davet etmek, çevrede mevcut olup okula yararlı olabilecek uzman ve usta öğreticileri bularak bunların okul çalışmalarına katılmalarını sağlamak gibi yollara başvurmak suretiyle çevrenin olanaklarına bağlı bazı seçmeli derslerin düzenlenmesini sağlayacaktır. Böylece öğrencilerin iş alanlarını tanımalarına ve ortaokuldan sonra isteyerek ve severek hayata atılacak öğrencilerin kendilerini ve ailelerini tatmin edecek nitelikte bir işe girebilmelerine yardım edilmiş olacaktır. Okul müdürü ve öğretmenler bu yoldan hayata atılan veya üst öğrenime geçen mezunlarını izleyerek, hem onların okulları ile manevî bağlarını sürdürmelerine hem de eğitim programlarını her yıl bir öncekinden daha başarılı kılmağa, böylece okul ile çevre ilişkilerinin zaman içinde kökleşmesine çalışacaklardır.

5. Öğrencilerin ilgi ve yetenekleri ölçüsünde ve doğrultusunda yetiştirilmelerinde rehberlik ve eğitsel çalışmalar büyük bir önem kazanmaktadır. Bu alanda rehberlik örgütüne, sınıf öğretmenlerine ve eğitsel kol öğretmenlerine yeni görevler düşmektedir. Bu nedenle rehberlik ve eğitsel çalışmalar okullarımızda yeniden düzenlenecek ve bu çalışmalarla görevlendirilecek her öğretmene, branş dışı olarak, haftada üç saat ek ders ücreti ödenecektir.

6. Liselerde yıllık ders çeşidinin azaltılması ve derslerin yoğunlaştırılmış olarak okutulması amacıyle hazırlanan ders dağıtım çizelgeleri, 1974 - 1975 öğretim yılında, modern fen ve matematik programlarının uygulandığı lise, kolej ve öğretmen liselerinde kademeli olarak uygulanacaktır. Bu uygulama da gelecek yıl tüm okullarımıza yaygınlaştırılacaktır. Bu bir yıl içinde bütün okullarımız hazırlıklarını tamamlama olanağını bulmuş olacaklardır.

Bu durumda diğer liselerimizde 1974 - 1975 öğretim yılında eski ders dağıtım çizelgelerinin uygulanmasına devam olunacaktır. Ancak, cumartesi gününün hafta sonu tatili olması nedeniyle haftalık ders saati toplamının indirilmesi zorunlu olmuş, bu amaçla haftalık ders dağıtım çizelgesinde bazı değişiklikler yapılması kararlaştırılmıştır. Böylelikle gözden geçirilmiş olan lise ders dağıtım çizelgesi de bu Tebliğler Dergisinde yayımlanmaktadır. Aynı nedenle, gözden geçirilen diğer okulların ders dağıtım çizelgeleri ayrıca ilgili okullara duyurulmuş bulunmaktadır.

7. Öğrenci akış düzeni kurallarından, bu yıl başlangıç dönemi olarak, yalnızca, "Bütünleme sınavlarının yetiştirme kurslarından sonra haziran ayında yapılması ve bitirme sınavlarının kaldırılması" ile ilgili kararlar uygulamaya konulacaktır.

Ortaokul ve ortaöğretim kurumlarında yürürlükteki bitirme sınavları 1974 - 1975 öğretim yılı sonundan itibaren kaldırılacak, öğretim yılı sonunda başarısız dersleri olan öğrenciler için bütünleme kursları düzenlenecek, bütünleme sınavları bu kursların sonunda yapılacak, bütünleme sınavları sonunda kaç dersten olursa olsun başarısız notu olan öğrencinin durumu hakkında, aynı öğrencinin yetişmesinden sorumlu bütün öğretmenlerin toplandığı sınıf öğretmenler kurulu karar verecektir. Böylece her öğrencinin yıl sonu başarısı yalnızca herbir dersteki başarısına göre değil, fakat öğrencinin diğer dersleri ve geçen yıllardaki başarıları ile devam ve disiplin durumları, eğitsel kol çalışmalarına katılması, kısacası yıllık başarı durumu bütünü ile değerlendirilmek suretiyle sınıf öğretmenler kurulunca saptanacaktır.

Kurulun bir üst sınıfa geçirme yetkisi sınırlandırılmıştır. Kurul başarısız notu olan her öğrencinin değil, fakat tek dersten başarısız olan ya da bütün derslerden yıllık genel başarı ortalaması "5.00" olan bir öğrencinin doğrudan ya da tek dersten sorumlu olarak bir üst sınıfa alınmasına karar verebilecektir. Yıllık genel başarı ortalamasının, her dersin haftalık saati sayısına göre ağırlıklı olarak saptanması zorunluluğu bundan ileri gelmektedir.

Sınıf öğretmenler kurulu yıllık genel başarı ortalaması yeterli olmayan bir öğrencinin durumunu da inceleyecek ve bu öğrenci hakkında velisine yapılacak tavsiyeyi kararlaştıracaktır. Böylece bir dersten sorumlu geçmedeki aksaklıklar büyük ölçüde giderilmiş olmaktadır. İlerde ders geçme ve kredi düzeninin getirilmesiyle sorun kökten çözümlenmiş olacaktır.

Bu uygulama ile okul, bütünlemeye kalan öğrencilerin yetiştirilmesi görevini; öğretmenler kurulu ise, başarısız öğrencilerin yıl sonu genel başarı durumunu değerlendirme görev ve sorumluluğunu üzerine almaktadır. Bütün bu işlemler en geç 10 temmuza kadar sonuçlanacak ve okul, öğrencileri yaz tatilinden yararlanmış ve dinlenmiş olarak, eylül ayı başında açılacaktır. Bu durumun şimdiden, aynı zamanda, bütün öğrenciler ve öğrenci velileri tarafından açık ve kesin olarak bilinmesinde, öğrencilerin yetiştirilmesi için gerekli tedbirlerin zamanında alınabilmesi bakımından yarar vardır. Bu uygulama her öğrencinin daha başarılı olması için okul ve aile olarak bütün olanakları seferber etme görev ve yükümlülüğünün kesin ifadesidir. Öğrenci her olanaktan yararlanılarak yetiştirilecektir. Yetiştirme okulun görevidir. Okul, aile ile de işbirliği yaparak ve çevrenin bütün olanaklarından yararlanarak bu görevi yerine getirecektir.

9. Son olarak, uygulama bakımından 1974 - 1975 öğretim yılının en hassas bir dönem olduğunu belirtmek yerinde olur. Çünkü, hem yeni kararların yürürlüğe konması, hem de yıllar boyu alışkanlık haline gelmiş bazı uygulamaların terk edilmesi bu dönemde olacaktır. Bu nedenle önümüzdeki öğretim yılı, özellikle yönetici ve öğretmen arkadaşlarımdan tam bir anlayış ve işbirliği beklediğim bir dönem olmaktadır.

Millî Eğitim Müdürleri, kendi illeri içinde, uygulamanın gereği gibi düzenlenip başarı ile yürütülmesinden Bakanlığa karşı sorumludurlar. Millî Eğitim Müdürleri, okul müdürleri ile yakın ilişki kurarak, okulun eksiklerini tamamlamak, uygulayıcılara rehberlikte bulunmak, gerektiğinde okulun öğretmenler kuruluna katılmak, okul-aile birliği toplantılarında hazır bulunmak ve uygun göreceği başka tedbirleri almak suretiyle uygulamanın başarı ile gerçekleştirilmesi için bir yandan okul içinde yönetici ve öğretmenler arasında, öte yandan okul ile çevre arasında karşılıklı tam bir anlayış ve işbirliği ortamının yaratılmasına ve her yönetici ve öğretmenin huzur ve güven içinde görevine sarılmasına yardımcı olacaklardır. Millî Eğitim Müdürleri, ayrıca, kendi illeri içindeki okullar arasında genel toplantılar, yönetici toplantıları, zümre öğretmenleri toplantıları, konferanslar ve seminerler gibi meslekî çalışmalar düzenlemek suretiyle uygulama çalışmalarını tanıtmağa ve 1975 - 1976 öğretim yılı için yönetici ve öğretmenlerin daha iyi hazırlanmalarına; böylece kendi illeri içinde öğretmenler arasındaki meslekî birlik ve dayanışmanın gelişmesine yardımcı olacaklardır.

Okul müdürleri, kendi okullarında uygulamanın düzenlenmesi ve başarı ile yürütülmesi amacı ile gerekli gördükleri her türlü tedbirleri almakla görevli ve yetkili olup bu görevlerinden Millî Eğitim Müdürlüğüne karşı sorumludurlar. Okul müdürleri okullarına tevdi edilen her Türk çocuğunun normal öğrenim süresi içinde yetenekleri ölçüsünde yetiştirilmesini sağlamak için, her öğrencinin yalnızca herhangi bir dersteki başarısına veya başarısızlığına bakarak değil, fakat tüm yıl içi çalışmalarının sınıf öğretmenleri kurulu tarafından bir bütün halinde ve bir arada değerlendirilerek sonucun öğrenci velisine duyurulmasından okul adına aileye karşı birinci derecede sorumludurlar. Bu görevi başarabilmek için okul müdürü, okulun bütün olanaklarını kullanmağa yetkilidir. Bu yolda, okulun bütün öğretmenleri ve öteki görevlileri okul müdürünün her bakımdan en yakın yardımcıları olup yönetmelikte belirtilen veya okul müdürü tarafından kendilerine verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü ve bundan okul müdürüne karşı sorumludurlar. Her okul müdürünün, her bir öğrencinin yetişmesi yolunda, okulundaki yönetici ve öğretmenlerin birbirine karşı tam bir saygı, anlayış ve güven içinde isteyerek, severek, inanarak ve bütün güçlerini kullanarak çalışmaları ve her öğrencinin yetişmesi yolunda aralarında işbirliği yapmaları için gerekli ortamı yaratmak için bütün gücünü kullanacağından eminim. Yeni uygulamanın yöneticiler, öğretmenler ve aileler arasında tam bir anlayış ve işbirliği içinde düzenlenip yürütülebilmesi ve okul içinde özlenen birlik ve uyumu sağlayıcı tedbirlerin alınabilmesi için, okul müdürleri, öğretmenler kurulunu, sınıf öğretmenler kurulunu, zümre öğretmenlerini, sınıf öğretmenlerini, eğitsel kol öğretmenlerini, öğrenci velilerini, gerekli gördükçe toplantıya çağıracak ve her öğretmenin görevinde daha başarılı olması için çalışmalarını yakından izleyecek, denetleyecek ve ona her bakımdan yardımcı olmağa çalışacaktır.

Uygulamaya geçmek üzere bölge toplantıları yapılacaktır. Bu amaçla Bakanlıkça 15 ekip kurulmuştur. Her ekipte bir Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi, bir Bakanlık Müfettişi, bir ilgili Daire temsilcisi ve bölgenin Millî Eğitim Müdürleri bulunmaktadır. Bölge toplantıları 18 - 30 eylül 1974 tarihleri arasında yapılacaktır. Aynı toplantılar şubat ve mayıs aylarında tekrar edilecektir. Böylece uygulamanın başarılı olarak yürütülmesi, yönetici ve öğretmenlerimizin yerinde ve zamanında aydınlatılması için gerekli tedbirler alınmış olmaktadır.

1974 - 1975 öğretim yılı uygulamasının yukarıdaki esaslar da gözönünde bulundurularak okul ve çevre olanaklarının bütünleştirilmesiyle en iyi şekilde düzenlenip yürütüleceğine inanıyor; bu inançla, uygulamada görev alan yönetici ve öğretmen arkadaşlarıma en içten başarı dileklerimi sunuyorum.

Durumun ilgili okullara duyurulmasını ve uygulamaya hemen başlanması için Valiliğinizce gerekli tedbirlerin alınmasını önemle rica ederim.

MUSTAFA ÜSTÜNDAĞ
Millî Eğitim Bakanı

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı :

Karar sayısı: 402

Karar tarihi: 5 Eylül 1974

Konu: IX. Millî Eğitim Şûrası kararları uyarınca 1974 - 1975 öğretim yılı başında uygulanacak esaslar hk.

İlgi: a) 6 Mayıs 1974 gün ve 1788 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan IX. Millî Eğitim Şûrası önerileri,

b) 5 Temmuz 1974 gün ve 381 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu kararı ile 15 Temmuz 1974 gün ve 1797 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan IX. Millî Eğitim Şûrası kararları.

Temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarının haftalık ders dağıtım çizelgeleri ve öğrenci akış kurallarının yeniden düzenlenmesi ile ilgili olarak IX. Millî Eğitim Şûrası kararları uyarınca saptanan bağlı örnekteki esasların, 1974 - 1975 öğretim yılı başından itibaren uygulamaya konması ve ilgili yönetmeliklerde bunlara göre gerekli değişikliklerin yapılması Kurulumuzca uygun görülerek durumun Bakanlık Makamının onayına arzı kararlaştı.

Uygundur
5/9/1974
MUSTAFA ÜSTÜNDAĞ
Millî Eğitim Bakanı

I. TEMEL EĞİTİMİN İKİNCİ KADEMESİ OLAN YENİ ORTAOKUL YÖNETMELİK TASLAĞININ GELİŞTİRİLMESİ

Yeni ortaokul yönetmelik taslağı Bakanlıkça seçilecek bazı okullarda bir öğretim yılı boyunca geliştirildikten sonra genelleştirilecektir.

(1) Millî Eğitim Temel Kanunu uyarınca, temel eğitim, bugünkü beş yıllık ikokul ile üç yıllık ortaokulu içine alarak millî eğitim sistemimizin, 7-14 zorunlu öğrenim çağını kapsayan alt basamağını oluşturmaktadır. Ortaokul, yeni amacı bakımından, bundan böyle, yalnızca ortaöğretimin birinci dönemi niteliğinde bir kurum olmayacak; fakat genel amacı, Türk çocuğunu çalışma hayatına ve üst öğrenime hazırlamak olan bir temel eğitim kurumu olarak yeniden düzenlenecektir. Bu yeniden düzenlemenin esasları IX. Millî Eğitim Şûrası kararları ile saptanmış bulunmaktadır. Temel eğitim kademesinde bu kararları uygulama alanına koyan yeni ortaokul yönetmelik taslağı, IX. Millî Eğitim Şûrası kararlarının (26), (47) ve (122) numaralı paragraflarına dayalı olarak hazırlanmıştır. Yeni ortaokul yönetmelik taslağı, 1974 - 1975 öğretim yılında, "Uygulama Ortaokulu" niteliğinde Bakanlıkça seçilecek bazı ortaokullarda bir yıl süre ile geliştirildikten sonra 1975 - 1976 öğretim yılında bütün ortaokullarda yürürlüğe konulacaktır.

II. YENİ ORTAOKUL DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

Yeni ders dağıtım çizelgesi 1974-1975 öğretim yılında bütün ortaokulların her üç sınıfında da uygulanacaktır.

(2) Yeni ortaokul yönetmelik taslağı ile ilgili uygulama sürdürülürken bir yandan bütün okullarımızın gelecek yıl bu yeni yönetmeliğe geçişlerini kolaylaştırmak ve aynı zamanda, cumartesinin hafta sonu tatil günü olması nedeni ile haftalık çalışma programını, çift öğretim yapan okullarımızın koşullarını da gözönünde tutarak yeniden düzenleyebilmek amacı ile, IX. Millî Eğitim Şûrası kararlarının (46) numaralı paragrafındaki yeni ortaokul ders dağıtım çizelgesi, bütün ortaokullarımızda uygulamaya konulacaktır. Bu uygulama aşağıdaki esaslara göre gerçekleştirilecektir.

1. Yeni ortaokul haftalık ders dağıtımı, Çizelge 1'de gösterilmiştir.

(3) 2. Yeni ortaokul ders dağıtım çizelgesi 1974 - 1975 öğretim yılı başından itibaren, resmî ve özel bütün ortaokullarımızın her üç sınıfında da uygulanacaktır.

(4) 3. Ortak dersler için çizelgede gösterilen haftalık ders sayısı, bu düzeyde, okullar arasında üst öğrenime hazırlama görevinde fırsat eşitliğini sağlamak amacı ile, gerek normal gerek çift öğretim yapan bütün okullarımızda aynen uygulanacak; seçmeli derslere ayrılan haftalık en az 4 saat ise, normal öğretim yapan, öğretmen, bina, tesis, araç ve gereç durumları yeterli ve çevre kaynakları elverişli olan okullarda artırılabilecektir.

Yeni ders dağıtım çizelgesinde yer alan ve her sınıfta (4 - 8) saat olarak gösterilen seçmeli dersler hakkında, IX. Millî Eğitim Şûrası kararlarının (30) - (44) numaralı paragraflarında sıralanan esaslar, olanakları elverişli olan bütün ortaokullarda uygulanabilecektir. Her okul müdürü, ilgili öğretmenlerin ve öğretmenler kurulunun görüşlerini de alarak, okulun ve çevrenin bütün olanaklarından yararlanmak suretiyle okul programında yer alacak seçmeli derslerin türleri ve haftalık ders saati sayısı hakkında karar vermeğe yetkilidir. Bu karar alınırken eski programda "İş bilgisi" adı altında her sınıfta toplamı 4 saat olan ticaret işleri, tarım işleri, el işleri (erkeklere) ve ev işleri (kızlara) gibi derslere de yer verilebilecektir.

Çizelge - 1

ORTAOKUL HAFTALIK DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

	DERSLER	SINIFLARA GÖRE DERS SAATLERİ VI. Sınıf	VII. Sınıf	VIII. Sınıf	Toplam
ORTAK DERSLER	Türkçe	5	5	5	15
	Matematik	4	4	4	12
	Sosyal bilgiler (*)	3	3	4	10
	Fen bilgisi (*)	3	3	3	9
	Yabancı Dil	3	3	3	9
	Resim	1	1	1	3
	Müzik	1	1	1	3
	Beden eğitimi	1	1	1	3
	Ahlâk	1	1	1	3
	TOPLAM	22	22	23	67
Seçmeli Dersler	Öğrenci her yıl en az 4 saatlik seçmeli ders alır (**).	4—8	4—8	4—8	12—24
Din bilgisi		(1)	(1)	—	(2)
Haftalık ders saatleri toplamı		26(27)	26(27)	27	79(81)
Rehberlik ve eğitsel çalışmalar (***)		3	3	3	9

(*) Bkz. Paragraf (5) (**) Bkz. Paragraf (4)
(***) Bkz. Paragraf (32) - (38)

(5) 4. Sosyal bilgiler ve fen bilgisi derslerinin yeni ders dağıtım çizelgesindeki haftalık ders saatleri içinde uygulanabilmesi için, bu derslerin mevcut programlarında bazı ayarlamalar yapılması zorunludur. Bu amaçla hazırlanan esaslar, bu Tebliğler Dergisinin 359. sayfasındaki "Ek. 1" de yayımlanmıştır. Bu esaslar, her okulda, sosyal bilgiler ve fen bilgisi öğretmenleri zümre toplantılarında incelenecek ve bu derslerin "yıllık ders dağıtım planı" okulun ve çevrenin olanak ve koşulları da gözönünde tutulmak suretiyle hazırlanacak ve uygulanacaktır.

(6) 5. Yeni ortaokul ders dağıtım çizelgesi, genel, mesleki ve teknik nitelikteki resmî ve özel ortaöğretim kurumlarına bağlı ortaokullarda da yukarıdaki esaslara göre aynen uygulanacaktır. Bu okullarda seçmeli derslerin yerini alabilecek olan meslek derslerinin çeşitleri ile bunların uygulama ve laboratuvar çalışmaları, ilgili okulun ikinci döneminin amaçları ve özellikleri gözönünde tutularak saptanacak, gerekli görülürse ders saati sayısı artırılabilecektir.

(7) 6. Bir kısım derslerin öğretimini yabancı dille yapan okulların orta kısımlarında da aynı ortaokul ders dağıtım çizelgesi uygulanacaktır. Ancak yabancı dil dersleri (hazırlık sınıfı hariç), eski programlarında olduğu gibi her üç sınıfta da 8'er saat olarak okutulmağa devam edilecektir. Böylece bu okullarda ortak ve seçmeli derslerin haftalık ders saatleri toplamı 28 saat olacak, rehberlik ve eğitsel çalışma saatlerinin eklenmesiyle haftalık çalışma programı 31 saat olarak düzenlenecektir.

(8) Bu okulların hazırlık sınıflarının programında yer alan 4 saatlik seminer kaldırılarak haftalık ders saati 32 ye indirilmiştir.

(9) 7. Yedi yıllık ilköğretmen okulları bünyesindeki ortaokullarda eskiden olduğu gibi resim - iş ve yazı her sınıfta 3 saat, müzik dersi 2 saat, beden eğitimi dersi 1 saat olarak okutulacaktır.

Haftalık ders saatinin 34'ü aşmaması için seçmeli dersler en çok 4 saat olarak düzenlenecektir.

III. ORTAÖĞRETİMDE DERS GEÇME VE KREDİ DÜZENİNİN DENENMESİ

Ortaöğretimde ders geçme ve kredi düzeni denenecek ve deneme sonuçlarına göre uygulama genelleştirilecektir.

(10) Ortaöğretim sistemimizin, bir yandan öğrencilerimizin ilgi, istidat ve yeteneklerine, öte yandan, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmamızın ihtiyaçlarına dengeli olarak cevap verecek şekilde yeniden düzenlenmesi ile ilgili temel hükümler Millî Eğitim Temel Kanunu ile getirilmiş bulunmaktadır. Bu konuda, 6 mayıs 1974 tarih ve 1788 sayılı Tebliğler Dergisinin 101. sayfasında "Ortaöğretim sistemi ile yüksek öğretime geçişin yeniden düzenlenmesi" başlığı altında (29), (30) ve (31) numaralı paragraflarda yer alan genel gerekçede belirtildiği üzere, genellikle birbirlerine kapalı dikey kuruluşlardan oluşan, yüksek öğretim önüne öğrenci yığan, başarısız sayılan öğrencileri ayırarak okul dışına atan, sonuç olarak fert ve toplum ihtiyaçlarını yeter derecede karşılayamayan bugünkü "eleyici" ortaöğretim sistemi, öğrencileri ilgi, istidat ve yeteneklerine ve toplum ihtiyaçlarına göre yüksek öğretimin çeşitli alanlarına hazırlayan ve aralarında yatay ve dikey geçiş yolları açık olan çeşitli programlardan oluşmuş bir sistem bütünlüğü içinde yeniden düzenlenecektir. Bu yeniden düzenleme ile ilgili esaslar, IX. Milli Eğitim Şûrası kararları ile saptanmış bulunmaktadır.

"Ortaöğretimde ders geçme ve kredi düzen" ile ilgili olarak IX. Milli Eğitim Şûrası kararlarının (48) - (80) numaralı paragraflarında yer alan esaslar, (140) numaralı paragraf uyarınca, 1974 - 1975 öğretim yılında deneme niteliğinde olmak üzere bazı okullarda dokuzuncu sınıftan itibaren uygulamaya başlanacak ve uygulama, deneme sonuçlarına göre genelleştirilecektir. Bu deneme uygulamasının ayrıntıları ayrıca yayımlanacaktır.

IV. MODERN FEN VE MATEMATİK PROGRAMLARI UYGULAYAN LİSELERDE VE KOLEJLERDE 1974 - 1975 ÖĞRETİM YILINDA İZLENECEK YENİ DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

Liselerde yıllık ders çeşidinin azaltılması ve derslerin teksifi olarak okutulması amacıyla hazırlanan ders dağıtım çizelgeleri modern fen ve matematik programları uygulayan ortaöğretim kurumlarında kademeli olarak uygulanacaktır.

(11) "Ortaöğretimde yıllık ders çeşidinin azaltılması ve derslerin teksifi olarak okutulması" başlığı altında IX. Milli Eğitim Şûrası kararlarının (80) - (83) numaralı paragraflarında yer alan esaslar; önce, modern fen ve matematik programlarını uygulayan lise, kolej ve ilköğretmen okullarında (öğretmen liselerinde) yürürlüğe konulacaktır. Bu uygulama, 1974 - 1975 öğretim yılı uygulamasının sonuçları da alındıktan sonra, 1975 - 1976 öğretim yılından itibaren bütün liselerimize ve dengi okullara teşmil edilecektir.

Modern fen ve matematik programlarını uygulayan okullar için hazırlanan IX. Milli Eğitim Şûrası kararlarının (82) numaralı paragrafı ile kabul edilen yeni ders dağıtım çizelgesi, 1974 - 1975 öğretim yılında bu okulların dokuzuncu sınıflarından itibaren uygulanmaya başlanacak ve gelecek yıllarda onuncu ve onbirinci sınıflara teşmil edilerek üç yıl içinde genelleştirilmiş olacaktır. 1974 - 1975 öğretim yılında lise ve kolejlerin onuncu ve onbirinci sınıflarında bulunan öğrenciler eski ders dağıtım çizelgelerine göre öğrenimlerini tamamlayacaklardır. Ancak, cumartesinin hafta tatili olması nedeniyle, haftalık ders saati toplamının indirilmesi zorunlu olmuş, bu amaçla haftalık ders dağıtım çizelgesinde bazı değişiklikler yapılması kararlaştırılmıştır. 1974 - 1975 öğretim yılında uygulanacak haftalık ders dağıtımı, Çizelge 2'de topluca gösterilmiştir.

Çizelge - 2

1974 - 1975 ÖĞRETİM YILINDA MODERN FEN VE MATEMATİK PROGRAMLARI UYGULANAN LİSELERDE İZLENECEK HAFTALIK DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

DERSLER	IX. Sınıf (Yeni)	X. Sınıf (eski)		XI. Sınıf (eski)		
		Fen	Edebiyat	Matematik	Tabii Bilimler	Dil ve Edebiyat
Türk dili ve edebiyatı	5	4	5	3	3	6
Yabancı dil (*)	4	4	4	4	4	4
Coğrafya	5	2	2	1	1	2
Tarih	—	2	2	2	2	3
Sanat tarihi	—	—	2	—	—	1
Felsefe grubu	—	—	—	3	3	6
Psikoloji	—	2	2	—	—	—
Ahlâk	1	1	1	—	—	—
Milli güvenlik	1	1	1	1	1	1
Matematik	5	6	2	8	3(**)	—
Tabiat bilgisi	—	—	—	—	6	6
Kimya	—	—	—	6	6	—
Fizik	—	6	—	—	—	—
Fen bilgisi	4	—	4	—	—	—
Jeoloji	—	—	—	—	2(**)	—
Beden eğitimi	1	1	1	1	1	1
Seçmeli	3	—	—	—	—	—
Seminer	1	1	4	1	1(**)	—
Din bilgisi	(1)	(1)	(1)	—	—	—
TOPLAM	30(31)	30(31)	30(31)	30	30	30
Ek seçmeli dersler	1—2	1—2	1—2	1—2	1—2	1—2
Rehberlik ve eğitsel çalışmalar	3	3	3	3	3	3

Yeni çizelgede haftalık süresi azaltılan derslerin programlarının planlanması ve uygulanmasına ilişkin esaslar zümre öğretmenleri toplantısında kararlaştırılacaktır.

(*) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kolejlerde "yabancı dil" dersleri bütün sınıflarda 9'ar saat olarak okutulacaktır. Böylece kolejlerde haftalık ders saati toplamı 35 saat olmaktadır.

(**) 1974 - 1975 ve 1975 - 1976 öğretim yıllarında son sınıf tabii bilimler kolunda seçmeli olarak öğrenci, ya 3 saat "matematik" ya da 2 saat "jeoloji" ve bir saat "seminer" alacaktır.

1974 - 1975 öğretim yılı uygulamasının bu çizelgeye göre düzenlenmesinde ve yürütülmesinde aşağıdaki esaslara göre hareket edilecektir:

1. DOKUZUNCU SINIFLARDA

(12) Modern fen ve matematik programları uygulayan söz konusu okulların dokuzuncu sınıflarında yukarıdaki ders dağıtım çizelgesinin dokuzuncu sınıf sütununda gösterilen haftalık ders dağıtım çizelgesi uygulanacaktır.

a) Bu listede "coğrafya" dersine ayrılan haftalık 5 saat içinde halen üç sınıfa dağıtılarak okutulan "coğrafya I, II ve III. sınıf programları", bir yılda teksifi olarak okutulacak ve lise coğrafya I, II ve III. sınıf ders kitapları bir öğretim yılında kullanılacaktır. "Coğrafya" dersinden dokuzuncu sınıfta alınacak not bu dersin "lise bitirme notu" sayılacaktır.

b) Haftalık ders saati toplamı 5 olan "Türk dili ve edebiyatı" dersinin 3 saati dil ve edebiyat çalışmalarına, 2 saati ise kompozisyon çalışmalarına ayrılacak; bu çalışmalar ayrı ayrı değerlendirilmekle beraber, bu değerlendirmeler sonunda verilen notların ortalaması alınarak öğrenci başarısı "Türk dili ve edebiyatı" adı altında tek not halinde gösterilecektir. (Onuncu ve onbirinci sınıflarda, geçen yıllarda olduğu gibi, "Türk dili ve edebiyatı" ile "kompozisyon" derslerinden ayrı not verilmeğe devam olunacaktır.)

c) Bakanlığa bağlı resmî kolejlerin dokuzuncu sınıflarında okutulan "yabancı dil" ve "yabancı dilde kompozisyon" dersleri, Türk dili ve edebiyatı ile kompozisyon derslerinde olduğu gibi birleştirilecek ve yabancı dilden tek not verilecektir. (Onuncu ve onbirinci sınıflarda geçen yıllarda olduğu gibi "yabancı dil" ve "yabancı dilde kompozisyon" derslerinden ayrı not verilmeğe devam olunacaktır.)

ç) 5 saatlik "yabancı dil" 4 saat okutulacaktır.

d) Bu sınıftaki 2 saatlik "tarih" dersi bir üst sınıfta okutulacaktır.

e) 4 saatlik "matematik" 5 saat okutulacaktır.

f) 4 saatlik "fen semineri" kaldırılmış, 2 saatlik "seminer" bir saate indirilmiştir.

g) "Ahlâk" dersi 1 saat okutulacaktır.

h) "Seçmeli" dersler 3 saate çıkarılmıştır.

2. ONUNCU SINIFLARDA

(13) Modern fen ve matematik programları uygulayan liselerin onuncu sınıflarında eski ders dağıtım çizelgesi aşağıdaki değişikliklerle son olarak 1974 - 1975 öğretim yılında uygulanacaktır:

a) Edebiyat kolunda haftada 5 saat olan "yabancı dil" 4 saat okutulacaktır.

b) Edebiyat ve fen kollarında "ahlâk" dersi 1'er saat okutulacaktır.

c) Edebiyat ve fen kollarında "din" dersi geçen yıllarda olduğu gibi okutulacaktır.

ç) Fen kolundaki 2 saatlik "fen semineri", "seminer" adı altında gösterilmiştir.

3. ONBİRİNCİ SINIFLARDA

(14) Modern fen ve matematik programları uygulayan liselerin onbirinci sınıflarında hem 1974 - 1975, hem de 1975 - 1976 öğretim yıllarında, yani geçiş döneminde, eski ders dağıtım çizelgesi aşağıdaki değişikliklerle uygulanacaktır:

a) Dil ve edebiyat kolunda 5 saat olan "yabancı dil", 4 saat okutulacaktır.

b) Tabiî bilimler kolunda seçime tabi olan "matematik" 4 saatten 3 saate indirilmiştir.

c) Tabiî bilimler kolunda öğrenciler isteklerine göre 3 saatlik "matematik" veya bunun yerine 2 saatlik "jeoloji" ve 1 saat "seminer" seçebileceklerdir.

ç) Matematik ve tabiî bilimler dalında "seminer" ler 1'er saate indirilmiştir.

4. SEÇMELİ DERSLER

(15) a) Dokuzuncu sınıflarda liselerde 30, kolejlerde 35 saat tutan haftalık ders saati dışında, haftada 1-2 saat ek seçmeli ders okutulabilecektir. Bu konuda IX. Millî Eğitim Şûrası kararlarının (61)-(66) numaralı paragraflarında sıralanan esaslar, olanak ve koşulları elverişli olan liselerde uygulanabilecektir. Bu konuda karar verme yetkisi her okulun müdürüne bırakılmıştır. Her okul müdürü ilgili öğretmenlerin ve öğretmenler kurulunun görüşlerini de alarak, okulun ve çevrenin bütün olanaklarından yararlanmak suretiyle, kendi okulunun programında yer alacak seçmeli dersler hakkında uygun bir karara varacaktır.

b) Seçmeli dersler, onuncu ve onbirinci sınıflarda eski programın son olarak uygulanacağı 1974-1975 ve 1975-1976 öğretim yıllarında, normal öğretim yapan lise ve kolejlerde geçen yıllarda olduğu gibi okutulacaktır. Çift öğretim yapan okullarda ise olanak ve koşulları elverişli olduğu takdirde okutulabilecektir; bu konuda, gerektiğinde, ilgili öğretmenlerin ve öğretmenler kurulunun görüşlerini de alarak karar vermeğe okul müdürü yetkilidir.

ç) İlköğretmen okullarında (öğretmen liselerinde) seçmeli dersler uygulamasına özel bir önem verilecek ve bir kısım seçmeli dersler bazı okullarda ağırlık kazanabilecektir. (Örnek olarak: seçmeli dersi müzik, beden eğitimi, resim - iş ve yazı ya da yabancı dil olan okullar gibi.) Bu amaçla Bakanlıkça seçilecek olan bazı okullar, ilgili kuruluşlarla da işbirliği yapılmak suretiyle, gerekli ek olanaklara kavuşturulacaktır.

V. MODERN FEN VE MATEMATİK PROGRAMI UYGULAYAN İLKÖĞRETMEN OKULLARINDA 1974 - 1975 ÖĞRETİM YILINDA İZLENECEK YENİ DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

(16) 1974 - 1975 öğretim yılında, modern fen ve matematik programları uygulayan ilköğretmen okulları ikinci devre sınıflarında 3 numaralı ders dağıtım çizelgesi uygulanacaktır.

Çizelge - 3

DÖRT VE YEDİ YILLIK İLKÖĞRETMEN OKULLARI İKİNCİ DEVRE DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

DERSLER	a	b		c				
	IX. Şûra kararlarına göre 1974 - 1975 öğretim yılında uygulanacak yeni ders dağıtımı	1974 - 1975 öğretim yılı için uygulanacak ders dağıtımı		4 ve 7 yıllık ilköğretmen okulları programına göre 1974 - 1975 öğretim yılında devam edilecek ders dağıtımı				
	I. Sınıf	II. Sınıf		III. Sınıf		IV. Sınıf		
		Fen	Edebiyat	Fen	Edebiyat	Matematik	Tabii Bilimler	Dil ve Edebiyat
Türk dili ve edebiyatı	5	4	5	3	3	3	3	6
Eğitim psikolojisi	—	—	—	2	2	—	—	—
Eğitim sosyolojisi	—	—	—	—	—	2	2	2
İlkokullarda öğretim	—	—	—	4	4	4	4	4
İlkokullarda yönetim	—	—	—	1	1	—	—	—
Seçmeli meslek dersleri	—	—	—	1	1	1	1	1
Yabancı dil	4	4	4	3	3	3	3	3
Coğrafya	5	2	2	1	1	1	1	2
Tarih	—	2	2	1	1	2	2	3
Sanat tarihi	—	—	2	—	—	—	—	2
Felsefe grubu	—	—	—	—	—	3	3	6
Psikoloji	—	2	2	—	—	—	—	—
Ahlâk	1	1	1	—	—	—	—	—
Millî güvenlik	1	1	1	1	1	—	—	—
Matematik	5	6	2	4	2	8	3(*)	—
Tabiat bilgisi	—	—	—	—	—	—	2	2
Jeoloji	—	—	—	—	—	—	2(*)	—
Kimya	—	—	—	—	—	6	6	—
Fizik	—	6	—	6	—	—	—	—
Fen bilgisi	4	—	4	—	—	—	—	—
Beden eğitimi (**)	2	2	2	2	2	1	1	1
Müzik (**)	2	2	2	2	2	1	1	1
Resim - Yazı (**)	2	2	2	2	2	1	1	1
Din bilgisi (Seçmeli)	1	1	1	—	—	—	—	—
Sağlık ve beslenme eğitimi	—	—	—	1	1	—	—	—
İş ve ev iş	—	—	—	3	3	—	—	—
Tarım — 4 sınıflı	—	—	—	1	1	—	2	2
Tarım — 7 sınıflı	—	—	—	1	3	—	2	—
Seminer — 4 sınıflı	2	—	2	—	4	—	1(*)	—
Seminer — 7 sınıflı	2	—	2	—	2	—	1(*)	—
TOPLAM	34	35	34	38	34	36	35	36

(*) Tabii bilimler kolundaki öğrenciler isteklerine göre 3 saat "matematik" veya bunun yerine 2 saat "jeoloji" ile bir saat "seminer" seçebileceklerdir.

(**) Liselerden farklı olarak okutulan ağırlıklı "beden eğitimi", "müzik" ve "resim - yazı" dersleridir.

1974 - 1975 öğretim yılı uygulamasının Çizelge 3'e göre düzenlenmesinde ve yürütülmesinde aşağıdaki esaslara göre hareket edilecektir:

1. DOKUZUNCU SINIFLARDA (II. devre birinci sınıflarda)

(17) a) Bu sınıflarda 3 numaralı ders dağıtım çizelgesinin (a) sütununda gösterilen yeni haftalık ders dağıtım çizelgesi uygulanacaktır.

b) "Türk dili ve edebiyatı" ve "coğrafya" derslerinde modern fen ve matematik programı izleyen liseler için saptanan esaslar uygulanacaktır. (Bkz. Paragraf 12 a ve b).

2. ONUNCU SINIFLARDA (II. devre ikinci sınıflarda)

(18) Bu sınıflarda 3 numaralı çizelgenin (b) sütununda gösterilen ders dağıtım çizelgesi, ilk ve son olarak, 1974 - 1975 öğretim yılında uygulanacaktır.

3. İLKÖĞRETMEN OKULLARININ ONBİRİNCİ VE ONİKİNCİ SINIFLARINDA (II. devre üçüncü ve dördüncü sınıflarda)

(19) 1974 - 1975 öğretim yılında bu sınıflarda 3 numaralı çizelgenin (c) sütununda gösterilen ders dağıtım çizelgesi ve dört yıllık müfredat programı aynen uygulanacak, sınıf geçme ve sınavlarla ilgili işlemler bu genelge esaslarına göre yapılacaktır.

"İlkokullarda öğretim" dersinden bütünlemeye kalan öğrencilere ilkokullarda uygulama yaptırılmayacak, bu gibi öğrenciler diğer derslerde olduğu gibi bütünleme kurslarına ve sınavlarına alınacaklardır.

4. İLKÖĞRETMEN OKULLARINDA ZAMAN ÇİZELGESİ

(20) a) İlköğretmen okullarına ait 3 numaralı ders dağıtım çizelgesinde sınıflara göre gösterilen dersler, günde 6-8 saat olmak üzere, beş iş gününe dağıtılacaktır.

b) Etütler, İlköğretmen Okulları İdare Yönetmeliğinin 97. maddesine göre yürütülecektir.

c) Eğitsel faaliyetler, düzenlenecek zaman çizelgesinin uygun bölümlerine yerleştirilecektir.

VI. MODERN FEN VE MATEMATİK PROGRAMLARININ UYGULANDIĞI LİSE, KOLEJ VE İLKÖĞRETMEN OKULLARINDA 1973 - 1974 ÖĞRETİM YILI GÜZ DÖNEMİ SINAVLARI SONUNDA BAŞARISIZ DURUMA DÜŞEN DOKUZUNCU SINIF ÖĞRENCİLERİ İÇİN YAPILACAK İŞLEMLER

(21) 1. 1973 - 1974 öğretim yılı bütünleme sınavları sonunda, biri tarih olmak üzere, en çok iki dersten (sekizinci sınıftan sorumlu ders dahil), başarısız duruma düşen dokuzuncu sınıf öğrencileri, isterlerse, bu iki dersten sorumlu olarak 1974 - 1975 öğretim yılında, onuncu sınıfa devam edebilirler.

(22) 2. 1973 - 1974 öğretim yılı bütünleme sınavları sonunda 2 ilâ 4 dersten (sekizinci sınıftan sorumlu ders dahil) başarısız duruma düşüp dışarda beklemek suretiyle gelecek öğretim yılında başarısız olduğu derslerden bütünleme sınavlarına girecek dokuzuncu sınıf öğrencileri, isterlerse, öğretim yılı sonunda açılacak bütünleme kurslarına katılabilirler. Bunlardan bütünleme sınavları sonunda başarı gösteremeyen öğrenciler hakkında (77), (78), (79), (80), (81) ve (82) numaralı paragraflar uyarınca işlem yapılır.

Ancak yeni ders dağıtımına uyumlarının sağlanabilmesi için bu öğrenciler, başarısız oldukları dersler arasında coğrafya varsa, bu dersin dokuzuncu sınıfta teksifi olarak okutulması nedeniyle lise dokuzuncu, onuncu ve onbirinci sınıf müfredatından sorumlu tutulacaklardır. Bu öğrencilerden dokuzuncu sınıf coğrafya dersini başarmış olanlar ise lise onuncu ve onbirinci sınıf müfredatından sorumlu tutulacaklardır. Tarih dersi bir üst sınıfta okutulacağından bu dersten başarısız öğrencilerin sorumluluğu kalkmış sayılacaktır.

(23) 3. 1973 - 1974 öğretim yılı sonunda sınıfta kalmış öğrencilerden belgeli duruma düşmemiş olanlar, 1974 - 1975 öğretim yılında dokuzuncu sınıfta uygulamasına başlanılan yeni ders dağıtımına göre öğrenim göreceklerdir.

(24) 4. 1973 - 1974 öğretim yılı bütünleme sınavları sonunda belgeli duruma düşen dokuzuncu sınıf öğrencileri hakkında, belge kurtarma sınavlarına girdiklerinde, yukarıdaki (22) numaralı paragrafta belirtilen esaslar gözönünde bulundurulacaktır.

(25) 5. Tek dersten sorumluluğun kalkmasiyle ilgili (83) ve (84) numaralı paragraf hükümleri bu okullarda da uygulanacaktır.

(1974 - 1975 öğretim yılı sonunda onuncu sınıfa geçecek öğrenciler için bu sınıfa ait yeni ders dağıtım çizelgesi ve uygulama esasları ayrıca bildirilecektir.)

VII. MODERN FEN VE MATEMATİK PROGRAMLARI UYGULANMAYAN LİSELERDE 1974 - 1975 ÖĞRETİM YILINDA İZLENECEK YENİ DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

(26) Modern fen ve matematik programları uygulanmayan liselerde öğretim, eski ders dağıtım çizelgesine göre yürütülmeğe devam olunacaktır. Ancak, cumartesi gününün hafta tatili olması nedeniyle, haftalık ders saati toplamının indirilmesi zorunlu olmuş, bu amaçla haftalık ders dağıtımı, Çizelge 4 de gösterildiği şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Çizelge - 4

LİSE HAFTALIK DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

DERSLER	IX. Sınıf	X. Sınıf Fen	X. Sınıf Edebiyat	XI. Sınıf Fen	XI. Sınıf Edebiyat
Türk dili ve edebiyatı	5	4	5	3	6
Psikoloji	—	2	2	—	—
Felsefe, mantık, sosyoloji	—	—	—	3	6
Ahlâk	1	1	1	—	—
Tarih	2	2	2	2	3
Sanat tarihi	—	—	2	—	1
Coğrafya	2	2	2	1	2
Matematik	5	5	4	7	2
Tabiat bilgisi	3	2	2	1	—
Fizik	3	3	2	4	2
Kimya	3	3	2	3	1
Yabancı dil	4	4	4	4	5
Beden eğitimi	1	1	1	1	1
Millî güvenlik	1	1	1	1	1
Din bilgisi	(1)	(1)	(1)	—	—
TOPLAM	30(31)	30(31)	30(31)	30	30
Seçime tabi dersler	2	2	2	1	1
Rehberlik ve eğitsel çalışmalar	3	3	3	3	3

Yeni çizelgede haftalık süresi azaltılan derslerin programlarının planlanması ve uygulanmasına ilişkin esaslar zümre öğretmenleri toplantısında kararlaştırılacaktır.

1974 - 1975 öğretim yılı uygulamasının bu çizelgeye göre düzenlenmesinde ve yürütülmesinde aşağıdaki esaslara göre hareket edilecektir:

1. DOKUZUNCU SINIFLARDA

(27) a) 5 saat olan "yabancı dil" 4 saat olarak okutulacaktır.

b) "Ahlâk" dersi 1 saat okutulacaktır.

c) "Din" dersi geçen yıllarda olduğu gibi okutulacaktır.

2. ONUNCU SINIFLARDA

(28) a) Edebiyat kolunda 5 saat olan "yabancı dil" 4 saat okutulacaktır.

b) Fen kolunda 6 saat olan "matematik" 5 saat okutulacaktır.

c) Edebiyat ve fen kollarında "ahlâk" dersi 1'er saat okutulacaktır.

ç) Edebiyat ve fen kollarında "din" dersi geçen yıllarda olduğu gibi okutulacaktır.

3. ONBİRİNCİ SINIFLARDA

(29) a) Fen kolunda haftada 8 saat olan "matematik" 7 saat olarak; edebiyat kolunda 3 saat olan "matematik" 2 saat olarak okutulacaktır.

b) "Astronomi" dersi seçmeli dersler arasına alınmıştır.

4. SEÇMELİ DERSER

(30) Seçmeli dersler normal öğretim yapan liselerde geçen yıllarda olduğu gibi okutulacaktır. Çift öğretim yapan liselerde ise olanak ve koşulları elverişli olduğu takdirde okutulabilecektir; bu konuda, gerektiğinde, ilgili öğretmenlerin ve öğretmenler kurulunun görüşlerini de alarak karar vermeye lise müdürü yetkilidir.

5. ZAMAN ÇİZELGESİ

(31) Zaman çizelgesi okul müdürü tarafından hazırlanacak ve uygulamaya konulacaktır.

1805. 16 Eylül 1974

VIII. REHBERLİK VE EĞİTSEL ÇALIŞMALARIN YENİDEN DÜZENLENMESİ

Rehberlik ve eğitsel çalışmalar yeniden düzenlenecek ve bu çalışmalarla görevlendirilecek her öğretmene, branş dışı olarak haftada üç saat ek ders ücreti ödenecektir.

(32) Rehberlik ve eğitsel çalışmalar, resmî ve özel bütün ortaokullarda ve genel, meslekî ve teknik nitelikteki bütün ortaöğretim okullarında 1974 - 1975 öğretim yılından itibaren aşağıdaki esaslara uygun olarak yeniden düzenlenecek ve yürütülecektir:

(33) 1. Okullarımızda rehberlik ve eğitsel çalışmaların düzenlenmesinde gözetilecek bazı genel esaslar, 6 mayıs 1974 tarih ve 1788 sayılı Tebliğler Dergisinin 121 - 126 sayfalarının (230) - (263) numaralı paragraflarında ve daha önce 10 ağustos 1970 tarih ve 1619 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanmıştır. Bunları gözönünde tutarak, her okul müdürü, öğretmen ve yönetici sayısını, okulun ve çevrenin öteki olanaklarını da değerlendirmek suretiyle, kendi okulunda uygulanacak "rehberlik ve eğitsel çalışmalar programı" nı hazırlar. Okul müdürü bu programı hazırlarken öğretmenler kurulunun görüşünü de alır.

(34) 2. "Okulun rehberlik ve eğitsel çalışmalar genel programı" çerçevesinde olmak üzere, her okul müdürü, gerektiğinde öğretmenler kurulunun görüşünü de almak suretiyle, öğretmenleri görevlendirmeğe yetkilidir.

3. Rehberlik ve eğitsel çalışmalarla görevli her öğretmen "okulun rehberlik ve eğitsel çalışmalar programı"na uygun olarak, kendi uygulayacağı yıllık çalışma planını hazırlar ve bu planda çalışmalarını aylara ve haftalara dağıtmak suretiyle gösterir. Bu plan okul müdürlüğünce incelenip onaylandıktan sonra uygulanır. Planlar üzerinde yıl içinde de değişiklikler yapılabilir. Her öğretmen planda gösterilen çalışmaları yapmakla yükümlüdür. Bu çalışmaları yakından izlemek, denetlemek ve gerektiğinde yazılı rapor istemek suretiyle okul müdürü, rehberlik ve eğitsel çalışmaların okulun genel programına uygun olarak düzenlenmesi ve yürütülmesini sağlar ve bu yolda yönetici ve öğretmenler arasında karşılıklı anlayış ve işbirliğinin geliştirilmesi için gerekli gördüğü tedbirleri alır.

(35) 4. Rehberlik ve eğitsel çalışmalarla görevlendirilen her öğretmene "sınıf öğretmenliği görevi" adı altında, haftalık en çok ders saati sayısını geçmemek şartıyle, branş dışı olarak, haftada üç saat ek ders ücreti ödenir.

(36) 15/7/1974 tarih ve 7/8649 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinin (Ek 2) 3. maddesinin dördüncü fıkrasında "öğrenci kişilik hizmetleri" başlığı altında sayılan görevler, aynı Kararnamenin 16. maddesinde belirtilen "sınıf öğretmenliği görevi" kap-

samı içindedir. Bu hizmetler "sınıf öğretmenliği görevi" adı altında, öğretmenlere, her okulun rehberlik ve eğitsel çalışmalar genel programına göre, bir veya daha çok sınıfın öğretmenliği, bir veya birkaç eğitsel kolun öğretmenliği, ya da hem sınıf hem de eğitsel kol öğretmenliği olarak verilebilir. Bu konuda, öğretmenler kurulunun görüşünü de alarak karar vermeğe okul müdürü yetkilidir. Okul müdürlüğünce verilecek görevler ders dağıtım çizelgelerinde ve ek ders ücreti onaylarında "sınıf öğretmenliği görevi" adı altında gösterilir.

(37) Rehberlik ve eğitsel çalışmalarla görevli bir öğretmene bu görevler karşılığında, haftada üç saatten fazla ödeme yapılmaz .

(38) 5. Rehberlik ve eğitsel çalışmalar, her okulun olanak ve koşullarına göre, haftalık ders programında gösterilen ders saatleri içinde veya dışında yürütülebilir. Bu çalışmalar, normal öğretim yapan okullarda haftalık ders programı içinde yürütülür. Olanak ve koşulları elverişli olan okullarda bir yarım günde toplanabilir. Çift öğretim yapan okullarda rehberlik ve eğitsel çalışmalarla görevli öğretmenler, bu çalışmalarını okul müdürlüğünce uygun görülecek planları gereğince, haftalık ders programı içinde gösterilmeden veya bir kısmı çizelgede gösterilerek yapabilirler. Bazı günler dersler başlamadan veya bittikten sonra ayrılacak saatlerden veya çeşitli nedenlerle boş geçen saatlerden de yararlanılabilir.

IX. AHLÂK DERSLERİ

Ahlâk dersleri program taslağı 1974-1975 öğretim yılında okullarımızda uygulanacaktır.

(39) Ahlâk dersleri, 1974 - 1975 öğretim yılında bütün okullarımızda aşağıdaki esaslar uyarınca okutulacaktır:

(40) 1. Hükümet programında öngörülen ahlâk derslerine ait program, Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak Talim ve Terbiye Kurulunca taslak halinde hazırlanmış ve 22/7/1974 gün ve 1798 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanmıştır.

(41) 2. Ahlâk dersleri ilkokul dördüncü, beşinci; ortaokul altıncı, yedinci, sekizinci; lise ve dengi bütün ortaöğretim kurumlarının dokuzuncu ve onuncu sınıflarında haftalık ders dağıtım programı içinde birer saat olarak yer alır.

(42) 3. Ahlâk dersi ilkokullarda sınıf öğretmenlerince veya mümkün olduğu takdirde, okul yöneticileri tarafından okutulur. Bu konuda karar vermeğe okul müdürü yetkilidir.

(43) 4. Ortaokullar ile lise ve dengi okullarda ahlâk dersleri okul müdürleri tarafından görevlendirilecek öğretmenlerce okutulur. Okul müdürü bu görevlendirmede felsefe, ilköğretmen okulu meslek dersleri, sosyal bilgiler, din bilgisi, tarih, Türkçe ve edebiyat öğretmenlerine ve yöneticilere öncelik tanır. Derslerin bu yolla kapatılamaması halinde açık kalan dersler diğer öğretmenlere de verilebilir.

(44) 5. Ahlâk dersleri, görevli her öğretmen tarafından maaş karşılığında kanunî ders saati içinde okutulur. Zorunlu ders saati dışında okutulan dersler için ek ders ücreti ödenir.

(45) 6. Ahlâk derslerini okutmakla görevli öğretmenler, okul müdürünün başkanlığında, kendi aralarında zümre toplantısı yapacaklar ve 1798 sayılı Tebliğler Dergisindeki programda belirtilen konulardan yararlanarak yıllık ders planını hazırlayacaklardır. Derslerin işlenişi sırasında zümre toplantıları yapılmak suretiyle de uygulamada birlik ve bütünlük sağlanacaktır.

(46) 7. Ahlâk dersleri ile ilgili olarak Bakanlıkça hazırlatılmakta olan kaynak yayınlar okullara ayrıca gönderilecektir.

X. ORTAOKULDA VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA BÜTÜNLEME SINAVLARININ YETİŞTİRME KURSLARINDAN SONRA HAZİRANDA YAPILMASI VE BİTİRME SINAVLARININ KALDIRILMASI

Yürürlükteki bütünleme ve bitirme sınavları kaldırılmıştır. Öğretim yılı sonunda başarısız dersleri olan öğrenciler için bütünleme kursları düzenlenecek ve bütünleme sınavları bu kursların sonunda yapılacaktır.

(47) Yalnızca bazı derslerden yapılmakta olan bitirme sınavları ile eylülde yapılmakta olan bütünleme sınavları yerine, IX. Millî Eğitim Şûrası kararlarının (141) numaralı paragrafı gereğince, resmî ve özel, bütün ortaokullarda ve genel, meslekî ve teknik nitelikteki ortaöğretim kurumlarında, 1974 - 1975 öğretim yılından itibaren aşağıdaki esaslar uygulanacaktır.

A. ÖĞRENCİNİN YIL SONU BAŞARISININ SAPTANMASI

(48) Öğrencinin bir dersten ve bütün derslerden yıl sonu başarı durumu aşağıdaki esaslara göre saptanacaktır:

(49) 1. ÖĞRENCİNİN BÜTÜN DERSLERDEN YIL SONU BAŞARI DURUMU

Öğretim yılı sonunda öğrenci, bütün derslerden başarı durumuna göre:

a) ya doğrudan sınıf geçer;

b) ya da bütünleme sınavlarına girer.

(50) 2. DOĞRUDAN SINIF GEÇME

Öğrencinin doğrudan sınıf geçebilmesi için, her dersten hem iki kanaat notu ortalamasının en az "5" hem de ikinci kanaat notunun en az "5" olması gerekir.

(51) 3. BÜTÜNLEMEYE KALMA

Bir dersten iki kanaat notu ortalaması "5" ten az olan ya da, birinci kanaat notu kaç olursa olsun, ikinci kanaat notu "4" ya da daha aşağı olan öğrenci, o dersten bütünlemeye kalır.

B. *BÜTÜNLEME KURSLARI*

(52) Her öğrenciye öğretim yılı içinde yetişme olanağının okul tarafından sağlanarak başarı durumunun öğretim yılı sonunda saptanması ve yaz tatilinden yararlanmış ve dinlenmiş olarak yeni öğretim yılına başlama olanağının tanınması esastır. Bunun için, aşağıdaki esaslar uyarınca, bütünleme kursları düzenlenecek ve bütünleme sınavları bu kurslardan hemen sonra yapılacaktır:

(53) 1. İkinci dönem sonunda bütünlemeye kalan öğrenciler için, başarısız oldukları derslerden ek bir çalışma ile eksiklerini tamamlamalarına yardım etmek üzere, derslerin kesilmesinden sonra, en az dört hafta süren yoğunlaştırılmış bütünleme kursları düzenlenir. Bu kurslarda, öğrenciler bütünlemeye girecekleri derslerden kendi öğretmenleri ya da okul müdürünün görevlendireceği öğretmenler tarafından yetiştirilirler.

(54) 2. Bütünleme kurslarında bir derse ayrılacak toplam ders saati sayısı, haftalık ders dağıtım çizelgesinde o derse ayrılan haftalık ders saatinden az olmamak üzere, okulun ve çevrenin öğretmen durumu, kurslara katılacak öğrenci sayısı, okulun öteki olanak ve koşulları gözönünde tutularak okul müdürlüğünce saptanır.

(55) 3. Bütünleme kurslarına devam eden öğrenciler için, kurs saatleri dışında ve günlük çalışma saatleri içinde, öğrencilerin ders hazırlığı, ders tekrarı, ödev ve uygulama gibi çalışmalar için yeteri kadar zorunlu çalışma (etüt) saatleri düzenlenir. Kurs görevi bulunmayan öğretmenler, bu saatlerde belleticilik ve nöbet görevi yapmak üzere okul müdürlüğünce görevlendirilirler.

Çalışma (etüt) saatleri, okulun öğretmen sayısına, bütünleme kurslarına katılacak öğrenci sayısına ve okulun öteki olanak ve koşullarına göre okul müdürlüğünce saptanır.

(56) 4. Bütünleme kurslarında ve çalışma (etüt) saatlerinde görevli olan öğretmenlere, çeşitli okullar için kanunla saptanmış olan haftalık en çok ders saati kadar görev verilebilir.

(57) 5. Bütünleme kursları ve sınavları süresince yapılacak nöbet görevleri, okul müdürü tarafından, öğretmenlerin bütünleme kurslarındaki haftalık ders saati sayısı da gözönünde tutularak ayarlanır.

(58) 6. Öğrencilerin bütünleme kurslarına ve çalışma (etüt) saatlerine devam etmeleri zorunludur. Bunlara özürsüz olarak katılmayan öğrenciler için devamsız öğrenciler gibi işlem yapılır.

(59) 7. Okul dışından bütünleme sınavlarına girenler ile beklemeli öğrencilerin bütünleme kurslarına katılıp katılmayacaklarına okul müdürü karar verir.

(60) 8. Bütünleme kursları için öğrencilerden hiç bir surette ücret alınmaz.

C. *BÜTÜNLEME SINAVLARI İLE İLGİLİ ÖZELLİKLER*

(61) 1. Bütünleme sınavları, bütünleme kurslarını izleyen on gün içinde yapılır. Bütünleme sınavlarının süresi, gerektiğinde, 10 temmuza kadar uzatılabilir. Bu konuda, okulun olanak ve koşullarına göre, karar vermeğe okul müdürü yetkilidir.

Okul dışından bitirme sınavları ve sorumlu derslerin sınavları, bütünleme sınavları ile birlikte yapılır. Okul dışından bitirme sınavlarına, gerektiğinde, kurs açılan derslerin bütünleme sınavlarının başlangıç tarihinden önce de başlanabilir.

(62) 2. Bütünleme sınavları genellikle yazılı olarak yapılır. Ancak dersin özelliğine göre, yabancı dil, resim, müzik, beden eğitimi dersleri ile uygulamalı seçmeli derslerin ve uygulamalı meslek derslerinin sınavları, hem yazılı hem sözlü; hem sözlü hem uygulamalı ya da hem yazılı hem uygulamalı olarak yapılabilir. Bu konuda sınav komisyonu karar verir.

(63) Bütünleme sınavları dersin öğretmeni ile okul müdürünün seçeceği en az bir üyeden kurulan komisyonlar tarafından yapılır.

Sınav komisyonlarının teşkilinde, okullarda yeter sayıda öğretmen bulunmaması halinde çevredeki diğer okul öğretmenlerinden yararlanılır. Bu düzenlemenin yapılabilmesi için okul müdürleri, il merkezlerinde Millî Eğitim Müdürünün başkanlığında, ilçelerde ise aralarından seçecekleri bir müdürün başkanlığında toplanırlar.

Müdürler toplantısı sınavlar başlamadan en geç bir hafta önce yapılır.

Okul müdürleri, sınavlar için yeteri kadar öğretmeni gözcü olarak görevlendirebilirler.

Sınav komisyonlarında üye olarak görevlendirilecek öğretmenlerin, sınavı yapılan dersle ilgisi gözönünde bulundurulur.

Sınavlardan en geç bir gün önce, öğretmenler kurulu toplanarak yönetmelik hükümlerine göre sınavlara ait ayrıntıları görüşüp kararlaştırır.

(64) Bütünleme ve dışardan bitirme sınavlarının programları sınavlardan en geç bir hafta önce düzenlenerek öğrencilere duyurulur.

Programın onaylı bir örneği Millî Eğitim Müdürlüğüne gönderilir.

(65) Sınav soruları ve cevap anahtarlarının, sınav komisyonunca, sınavların başlama saatinden önce hazırlanmış ve okul müdürlüğünce onaylanmış olması gerekir. Uzun bir çalışmayı gerektiren derslerin sınav hazırlıkları, istisnai olarak, okul müdürlüğünce uygun görülen hallerde, komisyonca bir gün önceden yapılabilir. Bu konuda tam bir gizliliğe uyulur.

(66) Sınavlarda soruların açık ve anlaşılır bir şekilde hazırlanmasına dikkat edilir. Sözlü sınavlarda öğrenci cevap verirken sözü kesilmez. Ancak alınan cevaplarda açıklanması gereken hususlar bulunursa o noktaların açıklanması öğrenciden istenebilir. Öğretmenler soruların cevabını sezdirecek, öğrenciyi şaşırtacak, kıracak ve korkutacak söz ve hareketlerden sakınmalıdırlar.

(67) Yazılı sınavlar için sorularla birlikte bir cevap anahtarı hazırlanır ve bu anahtarda her sorunun not baremi veya puan değeri ayrıntılı olarak belirtilir. Sınav kâğıtları okunurken cevap anahtarı-

na göre değerlendirilir. Kâğıtlar okunurken rastlanan yanlışlıkların altı aslı bozulmaksızın renkli kalemle çizilebilir.

(68) Yazılı sınavlara saat 10.00 da başlanır. Bu sınavlarda soruların cevaplarını yazmak üzere öğrencilere ikişer saatlik bir zaman tanınır. Dışardan bitirme sınavlarına girenler için bu süre 3 saate çıkarılabilir. Sözlü ve uygulamalı olarak yapılan bütünleme sınavlarına sabah saat 8.00 de başlanır. 12.00 den 13.30 a kadar ara verilir. 13.30 dan 19.30 a kadar sınava devam edilir. Ancak, 19.30 da sınavı yapılmamış öğrenci sayısı mevcudun onda birinden çok değilse, kalan öğrencilerin sınavlarının o gün bitirilmesi için bu süre uzatılır. Sınavı yapılmamış öğrenci sayısı mevcudunun onda birinden çok ise sınav ertesi güne bırakılır.

Okul idaresi gerekli görürse sözlü ve uygulamalı sınavları en geç saat 9.00 da başlatabilir.

(69) Sınavlar için ayrılan sürenin azlığı halinde, bir teorik dersle uygulamalı bir dersin sınavı biri öğleden önce, diğeri öğleden sonra olmak üzere aynı günde yapılabilir.

(70) Sınav odasına okul müdürü ve müdür yardımcıları ile okulu denetleme yetkisi olanlardan başka kimse giremez.

(71) Cevapların değerlendirilmesine sınav komisyonu üyelerinden başka kimse karışamaz.Not takdirinde anlaşmazlık olursa üyeler notlarını ayrı ayrı verirler. Bu notlarla gerekçeleri bir tutanak halinde not çizelgesine eklenir. Ayrı ayrı verilen notların ortalaması öğrencinin sınav notu olarak çizelgeye geçirilir.

Okul müdürü, sınav komisyonunun verdiği notu yerinde görmez ya da ortalamaları alınan notlar arasında büyük farklar bulursa sınavı durdurup olayı gerekçesiyle birlikte hemen valiliğe ve varsa Bakanlık Müfettişine bildirir. Bir taraftan da kendi başkanlığında kurulan takviyeli bir komisyonla sınavın devamını sağlar.

(72) Sözlü sınavlarda, sınav odasına giren öğrenciye sınav komisyonu uygun gördüğü soruları yazdırır veya yazılı olarak verir. Sorular verildikten sonra her öğrenciye düşünmek için 10 dakikalık bir zaman bırakılır. Bir öğrenci soruları cevaplandırırken içeriye alınan ikinci öğrenci kendisine verilen soruların cevaplarını hazırlar. Öğrenci soruların cevaplarını düşünürken bir kâğıda not alabilir.

(73) Bütünleme sınavlarında kopya yapan veya yapılmasına yardım eden öğrenciler, hemen sınav salonundan çıkartılır ve kendilerine o sınava ait, boş anlamına gelen (0) verilir. Kopya olayı komisyonca bir tutanakla saptanır. Bu gibiler o dersin sınavından başarısız sayılır. Kopya yapma veya yapılmasına yardım etme tekrarlanırsa ilgililer sınıf geçmede yıllık genel başarı notu ortalamasından yararlanamazlar.

Ç. BÜTÜNLEME SINAVI SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

(74) 1. Bütünleme sınavlarında bir dersten "5" ya da daha yukarı not alan öğrenci bu dersten başarılı sayılır.

(75) 2. Başarısız derslerin her birinden en az "5" ya da daha yukarı not alan öğrenci sınıf geçer. Bu gibi öğrencilerin kayıtlarına "bütünleme ile sınıf geçti" yazılır.

(76) 3. Bütünleme sınavları sonunda, kaç dersten olursa olsun, başarısız notu olan her öğrencinin durumu hakkında sınıf öğretmenler kurulu karar verir.

D. BAŞARISIZ NOTU OLAN ÖĞRENCİLERİN DURUMU VE SINIF ÖĞRETMENLER KURULU KARARI

(77) Başarısız notu olan bütün öğrencilerin (son sınıflar dahil) durumları, bütünleme sınavları sonunda, okul müdürünün ya da görevlendireceği müdür yardımcısı veya sınıf öğretmeninin başkanlığında toplanacak olan sınıf öğretmenler kurulunda ayrı ayrı görüşülür. Sınıf öğretmenler kurulu, bu toplantıda, sınıf öğretmenleri tarafından tutulan öğrenci dosyasındaki bilgilere göre, her öğrencinin diğer dersleri ve geçen yıllardaki başarıları ile devam ve disiplin durumlarını inceler; eğitsel kol çalışmalarına katılmasını ve bu çalışmalardaki başarısını gözden geçirir; yıllık başarı durumunu bütünü ile değerlendirerek öğrencinin,

(78) a) Ya bir üst sınıfa geçmesine karar verir (Bu karar, yıllık genel başarı ortalaması kaç olursa olsun tek dersten başarısız olan öğrenciler ile, başarısız ders sayısına bakılmaksızın, yıllık genel başarı ortalaması en az "5.00" veya daha yukarı olan öğrenciler için verilebilir. Bu fıkra uyarınca, kurul, bir ya da birden fazla dersten başarısız olan bir öğrencinin bir üst sınıfa geçmesine karar verebileceği gibi tek dersten sorumlu olarak bir üst sınıfa devam etmesine de karar verebilir. Tek dersten başarısız olup kurul tarafından bir üst sınıfa geçmesine karar verilmeyen öğrenciler o dersten sorumlu olarak üst sınıfa devam ederler.);

(79) b) Ya da şu dört yoldan birine yönelmesi hususunda öğrenci velisine yapılacak tavsiyeyi kararlaştırır:

1) Öğrenci dışarıda beklemek suretiyle gelecek öğretim yılında başarısız olduğu derslerden sınava girmelidir;

2) Öğrenci başarısız olduğu derslere devam etmelidir;

3) Öğrencinin aynı sınıfı tekrarlaması, yetişmesi bakımından yararlıdır;

4) Öğrenci yaygın eğitim kurumlarına geçmelidir.

Sınıf öğretmenler kurulu bu kararı oy çokluğu ile alır. Oyların eşit olması halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunlukta sayılır. Sınıf öğretmenler kurulunun öğrenci hakkındaki bu kararı öğrencinin velisine yazı ile duyurulur. Öğrenci velisi yapılan tavsiyeye uymadığı takdirde öteki üç yoldan birini seçebilir ve kararını en geç eylül ayının ilk haftası içinde okul müdürlüğüne yazılı olarak bildirir.

(80) Öğretmenler kurulu kararı ile sınıf geçen öğrencinin notları değiştirilmez; okul kayıtlarında ve karnesinde "öğretmenler kurulu kararı ile sınıf geçti" yazılır.

(81) Teknik öğretim okullarında okutulan ve 516 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu kararı ile kabul edilen Sınıf Geçme ve İmtihan yönetmeliğinin 54. maddesinin birinci fıkrasının a, b ve c bendlerinde adları yazılı derslerden başarısız olan öğrenciler, yıllık genel başarı ortalaması kaç olursa olsun, öğretmenler kurulu kararı ile bir üst sınıfa geçirilemezler ve bu derslerin herhangi birinden sorumlu olarak bir üst sınıfa da devam edemezler. Bu gibi öğrenciler hakkında, başarısız oldukları bu dersler ile, varsa, diğer başarısız dersleri de dikkate alınarak yukarıdaki (79) numaralı paragraf hükmüne göre işlem yapılır.

(82) Bir sınıfta birden fazla dersten başarısız duruma düşerek kendisine 1), 2) veya 3) üncü fıkra hükümleri uygulanan öğrencilerden, ikinci yıl bütünleme sınavlarına girerek başarısız duruma düşen ve (78) numaralı paragraf uyarınca bir üst sınıfa geçme koşullarını taşımayanlar hakkında, sınıf öğretmenler kurulu (79) numaralı paragrafın ya birinci ya da dördüncü fıkralarından birini tavsiye eder. Öğrenci velisi bu tavsiyelerden birini seçebilir.

F. SORUMLULUĞUN KALKMASI

(83) 1974 - 1975 öğretim yılı sonundan itibaren öğretmenler kurulu kararı ile yalnız bir dersten başarısız duruma düşen ve bir üst sınıfa bu dersten sorumlu olarak devam eden öğrencilerin sorumluluk sınavları, bütünleme sınavları ile birlikte yapılır. Bütünleme sınavında başarı gösteren öğrencinin tek dersten olan sorumluluğu kalkar.

Bunun dışında, tek dersten sorumlu olarak bir üst sınıfa devam eden öğrencinin sorumluluğunun kalkması için,

a) Ya devam ettiği üst sınıfta okutulan aynı dersten öğretim yılı sonunda başarılı olması,

b) Ya da bu üst sınıfta doğrudan doğruya veya sınıf öğretmenler kurulu kararı ile sınıf geçmesi gerekir. Lise ve dengi ortaöğretim kurumlarında ara sınıflarda biten ve üst sınıfta devam etmeyen dersler için bu fıkra hükmü uygulanmaz. Bu dersler için tek dersten sorumluluk, okul bitinceye kadar devam eder. Sorumlu dersten başarı gösterilmedikçe diploma alınamaz.

Ortaokuldaki bir dersten sorumlu olarak ortaöğretim kurumlarının birinci sınıflarına devam eden öğrenciler için de yukarıda belirtildiği şekilde işlem yapılır. Devam ettiği ortaöğretim kurumunda sorumlu olduğu dersten sorumluluğu kalkan öğrencinin durumu, diploması düzenlenmek üzere geldiği ortaokula bildirilir.

(84) 1972 - 1973 öğretim yılından bir dersten sorumlu olarak bir üst sınıfa devam eden öğrenciler, 1973 - 1974 öğretim yılı güz dönemi sınavları sonunda,

a) Devam ettikleri üst sınıfta okutulan aynı dersten başarılı oldukları,

b) Ya da devam ettikleri sınıfı geçtikleri takdirde, sorumlu derslerinden başarı gösterememiş olsalar bile, sorumluluktan kurtulmuş sayılırlar. Ancak lise ve dengi ortaöğretim kurumlarında ara sınıflarda biten ve üst sınıfta devam etmeyen dersler için bu fıkra hükmü uygulanmaz. Bu dersler için tek dersten sorumluluk, okul bitinceye kadar devam eder. Sorumlu dersten başarı gösterilmedikçe diploma alınamaz.

(85) 1973 - 1974 öğretim yılı bütünleme sınavları sonunda, sorumlu ders dahil, birden fazla dersten başarısız duruma düşüp dışarıda beklemek suretiyle gelecek öğretim yılında başarısız olduğu derslerden bütünleme sınavlarına girecek öğrenciler, isterlerse, gelecek öğretim yılında başarısız olduğu derslerden öğretim yılı sonunda açılacak bütünleme kurslarına katılabilirler. Bunlardan bütünleme sınavları sonunda başarı gösteremeyenler hakkında (77), (78), (79), (80), (81), ve (82) numaralı paragraflar uyarınca işlem yapılır.

F. SON SINIFLARDA BAŞARI GÖSTEREMEYEN ÖĞRENCİLER İÇİN SINAV HAKKI

(86) Son sınıf öğrencileri, başarısız oldukları derslerin sınavlarına, isterlerse, ertesi yılların bütünleme sınavı dönemlerinde sınırsız olarak girebilirler.

G. BÜTÜNLEME SINAVLARININ ENGELİ

(87) Genel kural olarak bütünleme sınavlarının engeli yoktur. İstisnai olarak yatakta tedaviyi gerektiren bir hastalık nedeni ile bütünleme sınavına girecek durumda olmadığını, resmî hastahane, hükümet tabibi veya okul doktorundan alınacak bir sağlık raporu ile sınavdan önce okul müdürlüğüne belgelendirmiş ve raporu okul müdürlüğünce kabul edilmiş bir öğrenci için engel sınavı düzenlenebilir. Engel sınavları bütünleme sınavı esaslarına göre yapılır.

Engel sınavı, raporun bitiş tarihinden itibaren, bütünleme sınavları sırasında, okul müdürlüğünce saptanacak bir günde yapılır. Rapor süresi bütünleme sınav dönemini aşan öğrenciler için engel sınavı, okulun açıldığı ilk hafta içinde okul müdürlüğünce saptanacak bir günde yapılır. Engel sınavlarına giren öğrencilerin durumları da bütünlemeli öğrenciler için olduğu gibi, sınıf öğretmenler kurulunda görüşülerek karara bağlanır.

Bütünleme sınavlarının engeli ile ilgili bu hükümler 1974 - 1975 öğretim yılı sonundan itibaren uygulanacaktır.

H. BİR DERSİN YIL SONU NOTU VE YIL SONU BAŞARI NOTU

1. YIL SONU NOTU

(88) Bir dersin yıl sonu notu, öğrencinin o dersten aldığı birinci ve ikinci kanaat notlarının aritmetik ortalamasıdır.

2. YIL SONU BAŞARI NOTU

(89) Bir dersin yıl sonu başarı notu, yıllık genel başarı ortalamasının ve diploma derecesinin saptanmasında esas olan nottur.

3. YIL SONU BAŞARI NOTUNUN SAPTANMASI

(90) a) Doğrudan geçilen bir dersin yıl sonu notu, o dersin "yıl sonu başarı notu" sayılır.

b) Bütünleme, sorumluluk ya da engel sınavında alınan not ile yıl sonu notunun aritmetik ortalaması "yıl sonu başarı notu" kabul edilir.

c) Öğretmenler kurulunca karar verilen bir dersin "yıl sonu başarı notu" ile sorumluluğu kalkmış sayılan bir dersin "yıl sonu başarı notu", bir önceki b) fıkrasına göre saptanır.

I. BÜTÜN DERSLERİN YILLIK GENEL BAŞARI ORTALAMASI

(91) Bütün derslerden yıllık genel başarı ortalaması, o yıl okunan derslerin yıl sonu başarı notlarının ağırlıklı ortalamasıdır. Ağırlıklı ortalama şöyle bulunur:

a) Bir dersin ağırlığı, o dersin haftalık ders saati sayısına eşittir.

b) Bir dersten alınan yıl sonu başarı notu ile o dersin haftalık ders saati sayısı çarpılır. Çıkan sayı o dersin "ağırlıklı notu" dur.

c) Aynı yılda okunan bütün derslerin ağırlıklı notları toplamı, aynı derslerin haftalık ders saatleri toplamına bölünür. Çıkan sayı, öğrencinin "yıllık genel başarı ortalaması" dır. Yıllık genel başarı ortalaması hesaplanırken bölme, virgülden sonra iki basamak yürütülür.

(92) Yıllık genel başarı ortalaması öğrencinin karnesinde, dosyasında, sınıf geçme ve diploma defterinde gösterilir.

Yıllık genel başarı ortalamasının saptanmasına örnek :

Bir öğrencinin ders kesimi sonunda okuduğu derslerden aldığı notlar aşağıdaki gibi olsun :

DERSLER	Haftalık ders saati	Yıl sonu notu	Dersin ağırlıklı notu	
Türkçe	5	6	5×6 =	30
Matematik	4	4	4×4	16
Sosyal bilgiler	3	8	3×8	24
Fen bilgisi	3	6	3×6	18
Yabancı dil	3	4	3×4	12
Resim	1	6	1×6	6
Müzik	1	8	1×8	8
Beden eğitimi	1	8	1×8	8
Ahlâk	1	8	1×8	8
Seçmeli I	2	4	2×4	8
Seçmeli II	2	8	2×8	16
Din bilgisi	1	8	1×8	8
TOPLAM	27			162

$$\text{Yıllık genel başarı ortalaması} = \frac{\text{Derslerin ağırlıklı notları toplamı}}{\text{Haftalık ders saatleri toplamı}} = \frac{162}{27} = 6.00$$

Bu öğrencinin yıllık genel başarı ortalaması = 6.00'dır.

İ. DİPLOMA VERİLMESİ

(93) Ortaokulu bitirme sınıfı olan sekizinci ve ortaöğretimi bitirme sınıfı olan onbirinci (veya bazı okullarda onikinci) sınıflarda:

a) doğrudan sınıf geçen,

b) bütünleme ile sınıf geçen,

c) öğretmenler kurulu kararı ile sınıf geçen her öğrenciye "bitirme diploması" verilir.

Diploma üzerinde "diploma derecesi" gösterilir.

J. DİPLOMA NOTU VE DERECESİ

(94) Son sınıf derslerinden alınan yıl sonu başarı notları ile ara sınıflarda biten derslerden alınan yıl sonu başarı notları, "bitirme notları" sayılır.

(95) Diploma derecesi, bitirme notlarının ağırlıklı ortalamasıdır. Ağırlıklı ortalama şöyle bulunur:

a) Bir dersten alınan bitirme notu ile o dersin haftalık ders saati sayısı çarpılır. Çıkan sayı "ağırlıklı not" tur.

b) Bitirme notu alınan bütün derslerin ağırlıklı notları toplanır ve çıkan sayı aynı derslerin haftalık ders saatleri toplamına bölünür. Elde edilen not diploma notudur.

c) "Diploma derecesi", diploma notuna göre pekiyi, iyi veya orta olarak belirtilir.

K. DİPLOMAYA EKLİ BAŞARI DURUMU BELGESİ

(96) 1974 - 1975 öğretim yılından itibaren diploma ile birlikte her öğrenciye bir de başarı belgesi verilir. Bu belgede, öğrencinin bitirme notları ayrı ayrı gösterilir ve her dersten başarı durumu "doğrudan geçti" "bütünleme ile geçti" ya da "öğretmenler kurulu kararıyla geçti" şeklinde belirtilir. Bu belgeye diploma notu ve derecesi de işlenir.

(97) Başarı belgesinin aslı, öğrencinin okul dosyası içinde, üst öğrenim kurumuna gönderilir.

(98) Tek dersten sorumlu olarak bir üst öğretim kurumuna devam edecek öğrencilere yalnızca başarı durumu belgesi verilir.

L. ORTAOKUL YÖNELTME TAVSİYESİ

(99) Sınıf öğretmenler kurulu, sekizinci sınıf sonunda diploma almağa hak kazanmış her öğrencinin sekiz yıllık okul hayatını bütünü ile değerlendirerek ortaokuldan sonraki hayatı için yapılacak yöneltme tavsiyesini kararlaştırır.

Bu tavsiye,

1. Öğrencinin,
   a) Ortaokulu kaç yılda başardığı,
   b) Varsa başaramadığı dersler,
   c) Tekrarladığı sınıflar,
   ç) Son sınıfın yıllık genel başarı ortalaması,
2. Öğrenci hakkında,
   a) Sınıf öğretmeninin görüşleri,
   b) Okul rehberlik örgütü tavsiyeleri (varsa),
   c) Eğitsel kol öğretmenlerinin görüşleri;
3. Öğrencinin sınıf öğretmenlerinin bildirdiği yönelme isteği

gibi hususlar, bir arada ve bütünüyle, sınıf öğretmenler kurulunca değerlendirilerek kararlaştırılır.

Yukarıdaki hususlarda gerekli bilgiler sınıf öğretmeni tarafından sağlanır.

Yöneltme tavsiyesi, doğrudan geçen öğrenciler için ders kesiminden sonra toplanan sınıf öğretmenler kurulu; bütünleme ya da kurul kararı ile geçen öğrenciler için ise, bütünleme sınavları sonunda toplanan sınıf öğretmenler kurulu tarafından kararlaştırılır.

Yöneltme tavsiyesinde öğrencinin ortaöğretimde takip edebileceği program hakkında sınıf öğretmenler kurulunun görüşü açık olarak belirtilir. Bu karar öğrencinin okul dosyasına, sınıf öğretmeni tarafından işlenir.

Yöneltme tavsiyesi, öğrenci velisine, okul müdürlüğü tarafından yazılı olarak duyurulur.

Öğrencinin okul dosyası üst öğrenim kurumuna gönderilir.

(Bu madde 1974 - 1975 öğretim yılı sonundan itibaren uygulanmağa başlanacaktır).

M. OKUL DIŞINDAN BİTİRME SINAVLARI

(100) Okul dışından sınava girmek suretiyle diploma almak isteyenlerin sınavları da bütünleme sınavları ile birlikte yapılır.

N. AKŞAM ORTAOKUL VE LİSELERİ

(101) Akşam ortaokul ve liselerinin bütünleme sınavları da haziranda yapılacaktır. Bu okullarda sınıf geçme ile ilgili esaslar ayrıca saptanacaktır.

XI. YILLIK ÇALIŞMA TAKVİMİNİN YENİDEN DÜZENLENMESİ

Yukarıdaki kararlara göre bütün okullarda yıllık çalışma takvimi yeniden düzenlenecektir.

(102) IX. Millî Eğitim Şûrası kararlarının (142) numaralı paragrafına uygun olarak, resmî ve özel, bütün ortaokullarda ve genel, meslekî ve teknik nitelikteki ortaöğretim kurumlarında çalışma takvimi aşağıdaki esaslara göre yeniden düzenlenecektir:

(103) 1. Ortaokullar ile genel, meslekî ve teknik ortaöğretim kurumları eylül ayının ilk pazartesi günü açılır. Dersler eylül ayının ikinci pazartesi günü başlar ve 21 mayıs akşamı kesilir.

(104) 2. Açılışı izleyen ilk hafta içinde öğrenci kayıtları, sınıfların teşkili, yıllık çalışma plan ve programlarının hazırlanması, öğretmenler kurulu ve zümre öğretmenleri toplantısı gibi çalışmalar yapılır. Öğrenci kayıtları derslerin başladığı gün sona erer. Öğrenci mevcudu kalabalık okullarda kayıtlara, ağustos ayının son haftasında başlanabilir.

(105) 3. Bir ders 40 dakikadır. Günlük zaman çizelgesi, okulun normal öğretim veya çift öğretim uygulaması ve iklim şartları gözönünde tutularak okul müdürlüğünce saptanır.

(106) 4. Öğretim yılı iki döneme ayrılır. Birinci dönem ile ikinci dönem arasında yarı yıl tatili verilir. Yarı yıl tatili aralık ayının pazartesi günü başlar ve iki hafta sürer.

(107) 5. Resmî tatiller dışında verilecek olağanüstü tatiller dolayısıyle yapılmayan dersler okul müdürlüğünce hazırlanacak bir ek programa göre yıl içinde telâfi edilir.

(108) 6. Meslekî ve teknik okullar öğrencileri, diploma almaya hak kazanabilmek için, yönetmeliklerine göre yapmak zorunda oldukları staj çalışmalarını okul müdürlüğünce uygun görülecek sanayi kuruluşları ile iş yerlerinde yaparlar. Uygun staj yeri bulunmaması halinde, bu çalışmalar her yıl derslerin başlamasından önce 15 gün içinde okulda yapılır.

Gerektiğinde doğrudan geçen öğrenciler için bu çalışmalar haziran ayı içinde de düzenlenebilir.

(109) 7. Birinci döneme ait not çizelgeleri, dönem sona ermeden en geç üç gün önce, ikinci dönem not çizelgeleri ise derslerin kesildiği günün akşamına kadar okul müdürlüğüne verilir.

(110) Her sınıf öğretmeni kendi sınıfına ait karnelerin işlenmesinde okul müdürlüğü ile işbirliği yapar.

(111) Birinci dönem karneleri ara tatilinden önce verilir ve öğrenci velisi tarafından imzalandıktan sonra, ara tatili sonunda, sınıf öğretmenine iade edilir.

(112) İkinci dönem sonunda not çizelgeleri müdürlüğe verildikten sonra, öğretmenler kurulu toplanır. Bu toplantıda, doğrudan geçen sekizinci sınıf öğrencileri için "yöneltme tavsiyesi" saptanır ve öğretim yılı içinde disiplin kurulunca davranış notu indirilmiş olan öğrencilerin durumları incelenerek Disiplin Yönetmeliğinin 41. maddesine göre gerekli kararlar alınır.

(113) Bütünlemeye kalan öğrencilere durumları ders kesiminden hemen sonra listeler asılmak suretiyle okul müdürlüğünce duyurulur.

(114) Doğrudan geçen öğrencilere karneler, ders kesiminden sonra yapılan öğretmenler kurulu toplantısını izleyen hafta içinde; bütünlemeli öğrencilere ise, bütünleme sınavının sonunda yapılan sınıf öğretmenler kurulu toplantısından sonra verilir.

İkinci karneler okula geri verilmez.

(115) 8. Yukarıdaki düzene geçiş yılı olan 1974 - 1975 öğretim yılında, resmî ve özel bütün ortaokullar ile genel, meslekî ve teknik nitelikteki bütün ortaöğretim kurumlarında aşağıdaki yıllık çalışma takvimi uygulanacaktır.

1974 - 1975 ÖĞRETİM YILI ÇALIŞMA TAKVİMİ

26-30 eylül 1974	: Öğretmenler kurulu toplantısı ve yeni öğretim yılı hazırlıklarının görüşülmesi
1 ekim 1974 salı	: Derslerin başlaması
13-27 ocak 1975	: Yarı yıl tatili
27 ocak 1975 pazartesi	: İkinci dönemin başlaması
21 mayıs 1975 çarşamba	: Derslerin kesilmesi ve not çizelgelerinin idareye verilmesi
24-26 mayıs 1975	: Öğretmenler kurulu toplantısı.
28 mayıs-24 haziran 1975	: Bütünleme kursları
25 haziran-10 temmuz 1975	: Bütünleme sınavları ve Öğretmenler kurulu toplantısı
11 temmuz-1 eylül 1975	: Yaz tatili
1 eylül 1975 pazartesi	: Okulların açılması (sınıfların düzenlenmesi, çalışma programları, öğretmenler kurulu, zümre toplantıları vb.)
8 eylül 1975 pazartesi	: Derslerin başlaması
29 aralık 1975 - 11 ocak 1976	: Yarı yıl dinlenme tatili

XII. ÖĞRETİM KURUMLARININ LİSE ADI ALTINDA BÜTÜNLEŞTİRİLMESİ

Kanun gereğince bütün ortaöğretim kurumlarına lise adı verilecektir.

(116) Millî Eğitim Temel Kanununun 29. maddesinde aynen: "Ortaöğretim, çeşitli programlar uygulayan liselerden meydana gelir. Belli bir programa ağırlık veren okullara lise, teknik lise ve tarım meslek lisesi gibi eğitim dallarını belirleyen adlar verilir..." denilmektedir. Millî Eğitim Temel Kanununun bu hükmü uyarınca bütün ortaöğretim kurumlarına "lise" adı verilecektir. Buna göre,

a) "Teknisyen Okulu" yerine "Teknik Lise"

b) "Sanat Enstisüsü" yerine "Meslek Lisesi" (erkek veya kız)*

c) "Kız Enstitüsü" yerine "Meslek Lisesi" (kız veya erkek)*

ç) "İmam - Hatip Okulu" yerine "İmam Hatip Lisesi"

d) "Kolej adını kullanan resmi ve özel bütün liselerden, yabancı dil öğretimi ile ilgili özel likleri sürdürülmek kaydıyle, bu adın kaldırılarak bunun yerine "Lise",

e) "Öğretmen Okulu" yerine, Yüksek Öğretmen Okuluna hazırlık niteliğinde olmak üzere, yalnızca, "Öğretmen Lisesi" adları kullanılacaktır.

XIII. YÖNETMELİK DEĞİŞİKLİKLERİ

Yukarıdaki kararlara göre yönetmeliklerde gerekli değişiklikler yapılacaktır.

(117) 2287 Sayılı Teşkilât Kanununun 4926 sayılı kanunla değişik üçüncü maddesi gereğince "...... Şûra kararları Bakanlık makamının tasdiki ile katileşir". Bu hüküm uyrınca 1974 - 1975 öğretim yılı başında, resmî ve özel bütün ortaokullarda ve genel, mesleki ve teknik nitelikteki bütün ortaöğretim kurumlarında uygulanması kararlaştırılan IX. Millî Eğitim Şûrası kararlarından bazıları yukarıda sıralanmıştır. Uygulama, 1974 - 1975 öğretim yılında bu kararlara göre başlayacak ve mevcut yönetmeliklerde gerekli değişiklikler yapılacaktır.

(118) Yeni kararlar karşısında, millî eğitim sistemimizin bütünlüğü içinde, okullar arasındaki yatay ve dikey geçişleri yurt düzeyinde sağlamak ve uygulamada herhangi bir okulun öğrencileri zararına bir durum yaratmamak için, yukarıda sıralanan yenilikler (Ankara Bahçelievler Deneme Lisesi, İstanbul Atatürk Kız Lisesi, Ankara Fen Lisesi, yabancı okullar ve azınlık okulları gibi) ayrı yönetmeliği olan okullar için de geçerli olacaktır. Bu okullar yukarıdaki kararlara aykırı olmayan özelliklerini sürdürebileceklerdir. Okul müdürlükleri özel yönetmeliklerinde ve ders dağıtım çizelgelerinde hazırlayacakları değişiklikleri onaylanmak üzere Bakanlığa göndereceklerdir. Böylece Millî Eğitim Temel Kanununda belirtilmiş olan Millî Eğitim sistemimizin genel amaç ve temel ilkeleri bütün okullarımızın yönetmeliklerinde ifadesini bulmuş olacaktır.

(*) Meslek liseleri uyguladıkları programların ağırlıklarını belirten niteliği adlarının başına eklerler. Örneğin: Tekstil Meslek Lisesi, Yapı Meslek Lisesi, Tarım Meslek Lisesi gibi.

XIV. ÖĞRENCİLERİ VE VELİLERİ AYDINLATMA GÖREVİ

Yukarıdaki kararlar hakkında öğrenciler ve öğrenci velileri önceden aydınlatılacaklardır.

(119) Bütün ortaokulların ve ortaöğretim kurumlarının müdürleri, yukarıda belirtilen kararları, kendi okullarının öğrencilerine ve öğrenci velilerine öğretim yılı başında okul - aile birlikleri ve koruma dernekleri ile işbirliği yaparak duyurmakla ve uygulamalar hakkında kamuoyunun zamanında ve yeterince aydınlatılmasına yardım etmekle görevli ve yükümlüdürler.

XV. UYGULAMANIN DÜZENLENMESİ

Uygulamaya geçmek üzere, yöneticiler için Bakanlıkça bölge toplantıları yapılacak ve dersler başlamadan önce okullarda gerekli hazırlıklar tamamlanacaktır.

(120) Bu kararlar Tebliğler Dergisinde yayımlanarak en kısa zamanda valiliklere ve doğrudan doğruya okul müdürlüklerine gönderilecektir,

Her okul müdürü, bu Tebliğler Dergisini alır almaz, ayrıca bir emir beklemeden, uygulamaya geçmekle görevli ve yetkilidir.

(121) Uygulamanın yukarıdaki kararlara göre düzenlenmesi için, yöneticileri aydınlatmak üzere, bütün yurt düzeyinde aynı zamanda, bölge toplantıları gerekli görülmüş ve bu amaçla Bakanlıkça 15 ekip kurulmuştur. Her ekipte, bir Talim ve Terbiye Kurulu üyesi (Başkan), bir Bakanlık Müfettişi, bir Daire temsilcisi ve bölgenin Millî Eğitim Müdürleri bulunmaktadır. Bu ekipler 18 - 30 eylül 1974 tarihleri arasında kendi bölgelerine giren illerde her ilin, Millî Eğitim Müdürlüğünce uygun görülecek sayıda ve yerlerde düzenlenecek yönetici seminerlerine katılacaklardır. Aynı toplantılar şubat ve mayıs aylarında tekrar edilecektir. Ayrıca yöneticiler uygulamanın başarılı olarak yürütülmesini sağlamak için Bakanlıkça görevlendirilen ekiplerin üyeleri ile devamlı işbirliği sağlayacaklardır.

(122) Her okul müdürü derslerin başlamasından önce öğretmenler kurulu, sınıf öğretmenleri, zümre öğretmenleri ve okul - aile birliği toplantıları yapacak ve uygulamanın kendi okulu içinde karşılıklı anlayış ve işbirliği içinde yürütülmesini sağlamak için uygun göreceği tedbirleri alacaktır.

(123) Millî Eğitim Müdürleri kendi illerindeki uygulamanın gereği gibi düzenlenmesi ve yürütülmesi için uygun göreceği tedbirleri alacak, uygulamayı yakından izleyecek, okullara gerekli yardımları yapacak ve uygulama sonuçları hakkında ocak ve mayıs ayı başında Bakanlığa birer rapor vereceklerdir.

EK — 1

ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER VE FEN BİLGİSİ PROGRAMININ UYGULANMASINDA GÖZETİLECEK ESASLAR

"Sosyal bilgiler" ve "fen bilgisi" derslerinin yeni ders saatleri içinde uygulanabilmesi için, bu derslerin mevcut programlarında bazı ayarlamalar yapılması zorunludur. Bu amaçla hazırlanan esaslar, aşağıya çıkarılmıştır. Bu esaslar, her okulda, sosyal bilgiler ve fen bilgisi öğretmenleri zümre toplantılarında incelenecek ve bu derslerin yıllık ders dağıtım çizelgesi, okulun ve çevrenin olanak ve koşulları da gözönünde tutularak hazırlanacak ve uygulanacaktır.

SOSYAL BİLGİLER PROGRAMI

1582-1583-1645 Sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan "Ortaokul Sosyal Bilgiler Programı" her okulda, aşağıdaki değişiklikler gözönünde bulundurularak, okulun ve çevrenin olanak ve koşullarına göre hazırlanacak "yıllık ders dağıtım planına" göre uygulanacaktır.

ALTINCI SINIF

(Haftada 3 saat)

Ünite Numarası — Programda yapılacak değişiklikler.

Ünite I — A,B,C, bölümleri olduğu gibi kalacaktır. D, bölümünde "Belediye başkanının ve üyelerinin seçimi, seçim zamanı, seçim kurulları, seçim kütükleri, itiraz hakkı, oylama, oy sandığı, sandığın açılması, oyların sayılması, seçimde oy sahibi olmanın şartları" konuları çıkacaktır.

Ünite II — A,B,D, bölümleri olduğu gibi kalacaktır. II C bölümünde "Yollar Bakımından" başlıklı bölümün ikinci paragrafındaki "Eski zamanlarda taşıma ve ulaştırma işleri, taşıtların gelişmesi" konusu üniteden çıkarılacaktır.

Ünite III — "Türkiyenin Neresindeyiz" başlıklı ünitede, öğrencinin yaşadığı bölge, program çerçevesine ve açıklamalar bölümünün ilgili maddelerine uygun olarak genişliğine ve derinliğine işlenecek; öteki bölgeler, yurdumuzun bütünlüğü ve ulusumuzun hayatındaki yeri, yurt ekonomisindeki önemi, bakımından topluca ve öz olarak ele alınacak, aynı ünitenin "K" bölümünü oluşturan "Bütünüyle Türkiye" başlıklı bölümün başına, yakından uzağa giden bir anlayış içerisinde ve programın açıklamalar bölümünün ışığında eklenecektir.

Ünite IV. — A bölümünde "Tarih Öncesinde Anadolu" başlıklı bölümün I. paragrafındaki "daha önemli ve serin bir iklim, daha gür akarsular, yüksek dağlarda buzullar; bugünkü tuzlu göllerin o çağdaki durumları; daha geniş ormanlar ve daha gür bir bitki örtüsü, o çağda yaşayan bazı hayvanların özellikleri" programdan çıkarılacaktır.

Ünite IV. — B bölümünde "Anadolunun Tarih Çağına Girişi ve Mezopotamya ile Münasebeti" başlıklı bölümdeki "Mezopotamyada kimler nasıl yaşadılar, Sümerler, Menşeleri, Anayurtta Coğrafya şartları" konuları programdan çıkarılacaktır.

Bu bölüm yeniden şöyle düzenlenmiştir:

"Anadoluda yaşayanların Mezopotamya ile ilişkileri ve Anadolu'da Asur Ticaret kolonileri, Mezopotomyalıların insanlığa bıraktığı miras" (Mezopotamyanın siyasî tarihi işlenmeyecek.)

"Göçlerin nedenleri ve sonuçları", Türk uygarlığının eskiliği,

Hun İmparatorluğunun siyasî tarihi ve uygarlığı (Oğuz Destanı; bir okuma parçası) C ve D bölümleri olduğu gibi kalacaktır.

"Batı Anadolu ve Ege Uygarlıkları" başlıklı (E) bölümünde "Balkan Yarımadasının Coğrafya şartları. Dorların Yunanistan'a gelişleri; Isparta ve Atina şehir devletleri (bu arada kısaca Pers Savaşları) Yunanistan'da demokrasi, din, dil, edebiyat, spor ve güzel sanatlar (Perikles Devri hakkında bir okuma parçası)" konuları programdan çıkarılacaktır.

Ünite V. — Apenin Yarımadası ve Roma İmparatorluğu ünitesinden; "Apenin ve İber Yarımadaları ile Atlas Ülkelerinin Coğrafya şartları";

Apenin yarımadasının ilk ahalisi, Roma'nın kuruluşu ve krallık devri; (bir okuma parçası);

Roma'nın Cumhuriyet devri (Roma'nın genişlemesi);

Roma'nın İmparatorluk devri (Oğüst devri);

Roma Uygarlığı: (Devlet örgütü, toplum hayatı, hukuk, din güzel sanatlar" konuları programdan çıkarılmıştır.

"APENİN YARIMDASI ve ROMA İMPARATORLUĞU" ünitesi aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

Etrüsklerin ve Romalıların Anadolu ile ilişkileri ve kısaca Roma İmparatorluğu;

Hıristiyanlığın doğuşu ve yayılışı;

Roma İmparatorluğu'nun ikiye ayrılması ve sonuçları (kısaca);

Avrupa'da Hun İmparatorluğu;

Roma İmparatorluğu'nun yıkılması. (kısaca);

(Anadolu'da Romalılardan kalma eserler üzerinde kısaca durulacaktır.)

Ünite VI. — "ORTA ÇAĞDA AVRUPA VE DOĞU ROMA İMPARATORLUĞU" ünitesi aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

İslamlığın doğuşu sırasında Doğu Roma İmparatorluğu'na (Bizans) toplu bakış (kısaca);

İstanbul'un kuruluşu ve coğrafi yerinin önemi;

Yurdumuzda Doğu Roma (Bizans) devrinden kalmış eserler özellikle Ayasofya ve Kariye;

Not: V ve VI. üniteler, yakın ilişkileri nedeniyle birleştirilerek ele alınabilir.

YEDİNCİ SINIF

(Haftada 3 saat)

Ünite II. "Arabistan ve Kuzey Afrika'nın tabii coğrafyası, Emeviler devri: Devletin kuruluşu, Kuzey Afrika'nın ve İspanya'nın fethi, Türk illerinin istilâsı;

Abbasiler Devri: Devletin kuruluşu, Harun Reşit, Memun ve Mutasım devirleri; Endülüs Emevi Devletinin kuruluşu; yükselişi ve yıkılışı; Endülüs Emevi Devletinin uygarlığı ve bu uygarlığın Avrupa üzerinde etkileri" başlıklı konular programdan çıkarılacaktır.

İSLAMLIK NEREDE VE NASIL DOĞDU; NERELERE ve NASIL YAYILDI?

ünitesi aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

"İslâmlık'tan önce Arap Yarımadası'nda sosyal durum, Hz. Muhammed'in başlıca savaşları. Dört Halife Devri, kısaca ve öz olarak işlenecektir.

Ünite II. Dört Halife Devri'nden itibaren, Emevileri ve Abbasileri içine alan devir, genel olarak ele alınacaktır. Ancak, bu devirdeki Türk - Arap ilişkilerine ve İslâmlığın yayılışında Türklerin rollerine değinilecektir.

Ünite III. A bölümü olduğu gibi kalacaktır.
B bölümünde "Büyük Selçuklu İmparatorluğunun yayılış alanının coğrafyası" konusu programdan çıkarılacaktır.

Ünite IV. A bölümü olduğu gibi kalacaktır.

B bölümünde "Kuruluş Devrinde padişah veziriazam, divan, memleket idaresi, ordu, dil, edebiyat, güzel sanatlar, sosyal ve ekonomik durum" başlıklı konular öz olarak işlenecektir.

Ünite V. A bölümünde "Avrupa kıtasına toplu bakış";

"Amerika kıtalarının tabii coğrafyası, Amerika yerlileri ve iki kıtanın sömürgeleştirilmesi" başlıklı konular programdan çıkarılacaktır.

B bölümünde "Yeniçağ başında Avrupa" başlıklı bölümde "bilim ve teknikte ilerlemeler. Büyük coğrafi keşifler ve sonuçları. Rönesans ve Reform" konuları kısa ve öz olarak işlenecektir.

Ünite VI. Bu ünitede A,B,C,D,E, bölümleri olduğu gibi kalacaktır. "Yükseliş devrinde Osmanlı Uygarlığı" başlıklı (F) bölümü, kısa ve öz olarak işlenecektir.

Ünite VII. A bölümünde "İber Yarımadası: Avrupa'nın en az yağışlı bir bölümü, İspanyol mezetası ve beş nehir vadisi; bir Akdeniz ülkesi olarak Türkiye ile karşılaştırılması, Cebelitarık Boğazı ve önemi, Coğrafya keşiflerinde İspanyollarla Portekizlerin amaçları ve rolleri. Yarımadada iki devlet; ekonomik ve politik durumları" başlıklı konular programdan çıkarılacaktır.

Ünite VII. B bölümünde "İngiltere, nehirleri, haliçleri ve önemli limanları, met ve cezirin taşıma ve ulaştırma üzerinde etkileri, İngiltere'nin iklimi, eski bir tarım ülkesi, Londra, Avustralya ve Yenizelanda'nın keşfi ve sömürgeleştirilmesi" başlıklı konular programdan çıkarılacaktır.

Ünite VII. C bölümde "özellikle güvenliği bakımından kendisine neler sağlamaktadır? Masif Santraller ve dört nehir havzası zengin demir yatakları ve taşkömür azlığı; Paris; Fransanın ve moda dünyasının merkezi" başlıklı konular programdan çıkarılacaktır.

Ünite VII. D bölümünde "Alman endüstri yöreleri. Almanya'da nehirler ve kanallar, demiryolları, Hamburg limanı, Tarım hayatında gelişmeler" başlıklı konular programdan çıkarılacaktır.

Ünite VII. E bölümü aşağıdaki gibi değiştirilecektir: "Tuna ülkeleri, (Tarihi ilişkilerimiz, en önemli ekonomik özellikleri, Viyana'nın ve Budapeşte'nin yeri ve önemi) kısa ve öz olarak işlenecektir.

Ünite VII. F bölümünde "Rusya platoları ve ulaşıma elverişli büyük nehirler, büyük göller, kuzeyin buzlu çöllerinden, güneydeki zeytinliklere kadar altı iklim ve bitki bölgesi, demiryolları ve havayollarının önemi" başlıklı konular programdan çıkarılacaktır.

Ünite VII. G bölümünde İtalya konusu kısa ve öz olarak işlenecektir.

Ünite VIII. A ve B bölümlerinde Duraklama ve Gerileme devirleri kısa ve öz olarak işlenecektir.

Ünite IX. "Komşu Devletler ve Bunlarla İlişkilerimiz" ünitesi, programın açıklamalar bölümünün ilgili maddeleri uyarınca kısa ve öz olarak işlenecektir.

Ünite X. A bölümünde "İsviçre, Danimarka, İskandinav Yarımadası ve Finlanda" konuları programdan çıkarılacaktır.

Ünite X. B bölümü olduğu gibi kalacaktır.

Ünite X. C bölümünde "Kutuplar ve Keşif Seyahatleri" konusu programdan çıkarılacaktır.

Ünite X. "1645 Sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanarak sonradan programa eklenen ve X,

üniteye ait olan" Hint Yarımadası, Avustralya ve A.B. Devletleri" başlıklı konular kısa ve öz olarak işlenecektir.

Not : 1. Yedinci sınıfta, IX. ünitenin C Bölümünde yer alan "Ege Adaları ve Kıbrıs'ın Türkiye Bakımından Önemi" konusu, ilgili ünitede gereğince değerlendirilecek ve işlenecektir.

2. Bir kısım konuların çıkarılması dolayısıyle kısalan üniteler, ilgili olan ünitelerle birleştirilerek işlenebilir.

3. Programın uygulanmasında, 1583 Sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan "amaçlar, açıklamalar" ve Bakanlığımızın değişik tarihlerde yayımlanan ilgili genelgeleri ve yazıları gözönünde bulundurulmalıdır.

4. "Okuma parçaları" ders konusu olarak düşünülmemeli ve öğrenci bu parçalardan sorumlu tutulmamalıdır. Sözü edilen okuma parçaları, ders faaliyetlerini canlandırmak ve desteklemek amacıyle bir kaynak olarak kullanılmalıdır.

5. Sekizinci sınıfın haftalık ders saatlerinde bir değişiklik söz konusu olmadığından, bu sınıfın programında değişiklik yapılmamıştır.

6. Sosyal bilgiler dersinin, yukarıdaki esaslara göre okutulmasında, daha önce Bakanlıkça kabul edilmiş ve adları Tebliğler Dergisinde yayımlanmış bulunan yardımcı ders kitaplarından yararlanılacaktır. Bu kitaplar şunlardır:

— 1. Sosyal Bilgiler- I- Ferruh Sanır-Niyazi Akşit (Yardımcı ders kitabı)

— 2. Sosyal Bilgiler- I-S. Erdem-İ. Konuk-İ. Parmaksızoğlu (Yardımcı ders kitabı)

— 3. Sosyal Bilgiler-II-Niyazi Akşit-Tarık Asal (Yardımcı ders kitabı)

— 4. Sosyal Bilgiler-II-S. Erdem-İ. Konuk-İ. Parmaksızoğlu (Yardımcı ders kitabı)

— 5. Sosyal Bilgiler-III- Ferruh Sanır-Nizi Akşit (Yardımcı ders kitabı)

— 6. Sosyal Bilgiler-III- S. Erdem-İ. Konuk-İ. Parmaksızoğlu (Yardımcı ders kitabı)

7. IX. Milli Eğitim Şûrası kararlarının (118) numaralı paragrafı uyarınca, ilkokulların IV. ve V. sınıf Sosyal Bilgiler Programı ile Ortaokul Sosyal Bilgiler Programının temel eğitimin amaçlarına uygun olarak kaynaştırılmış bir bütün oluşturacak şekilde yeniden düzenlenmesiyle ilgili çalışmalar sürdürülmektedir. Bu amaçla hazırlanan program taslağı Tebliğler Dergisinde ayrıca yayımlanacak ve yeni programa göre bütün sınıflar için yarışma açma veya komisyon kurma yoluyle Bakanlıkça tek kitap yazdırılacaktır.

FEN BILGISI PROGRAMI

25 Ağustos 1969 gün ve 1569 Sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan "Ortaokul Fen Bilgisi Programı", her okulda, aşağıdaki değişiklikler gözönünde bulundurularak, okulun ve çevrenin olanak ve koşullarına göre hazırlanacak "yıllık ders dağıtım planına göre uygulanacaktır.

ALTINCI SINIF
(Haftada 3 saat)

Ünite I. Olduğu gibi kalacaktır. (Ölçü birimleri özet olarak verilecektir.)

Ünite II. 1 ve 2. maddeler, olduğu gibi kalacaktır.

3. madde çok kısa olarak sadece bir fikir vermek için işlenecektir. (Gerekiyorsa çıkarılabilecektir.)

Ünite III. 1. maddedeki atmosferin katmanları çıkarılacaktır. 2. ve 3. maddeler olduğu gibi alınacaktır.

4. madde kısaltılacaktır.

Ünite IV. Aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. Canlıların ortak davranışları nelerdir?
Açıklama: Bütün canlılarda, beslenme, solunum, başaltım, büyüme, hareket, üreme ve irkilme gibi ortak özelliklerin bulunduğundan söz edilecek, cansızların yukarıdaki özelliklere sahip olmadıkları belirtilecektir.

2. Canlılar nelerden yapılmışlardır?

Açıklama: Hücrenin biçimi, büyüklüğü, yapısı elektron mikroskopu verilerine dayalı olarak işlenecek doku ve organlar üzerine kısa bilgi verilecektir.

Ünite V. Aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. Yeşil bitkiler nasıl besin hazırlarlar?

Açıklama: Tohumlu bir bitkinin kök, gövde, yaprak ve çiçeğinin dış görünüşü, çeşitleri ve görevleri, ayrıntıya girilmeden bir bütünlük içinde verilecektir. Yeşil bitkilerin karbondioksit ve sudan yararlanarak besin hazırlamaları, genel olarak verilecek, tohumların çimlenmeleri deneysel yoldan incelenecektir.

Ünite VI. Aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. Omurgalı hayvanlar üzerine neler biliyoruz?

Açıklama: Memeliler, kuşlar, sürüngenler, kurbağalar ve balıkların vücut yapılarında esas olarak dış yapı işlenecek; fizyolojik olaylardan yalnızca farklılık gösterenler ele alınacaktır.

Örneğin: Kurbağalarda dolaşım, kuşlarda solunum, balıklarda solunum, geviş getiren memeliler, sindirim vb. ayrıntılara girilmeyecektir.

Ünite VII. Olduğu gibi kalacaktır.

YEDİNCİ SINIF

(Haftada 3 saat)

Ünite I. 1 ve 4. maddeler olduğu gibi kalacaktır.

2. ve 3. maddeler kısaltılarak işlenecektir.

Ünite II. 4. madde 1. madde olarak alınacaktır.

1. madde özet olarak verilecektir. (Yeni 2. madde)

2. madde olduğu gibi kalacaktır. (Yeni 3. madde)

3. madde çıkarılacaktır.

Ünite III. 1 ve 4. maddeler üzerinde fazla durulmayacaktır.

2 ve 3. maddeler olduğu gibi işlenecektir.

Ünite IV. Aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. Beslenmeye neden ihtiyacımız vardır?

Açıklama: Besinlerin yapı ve enerji maddesi olarak kullanıldıkları kısaca verilecektir.

2. Hangi besinleri almalıyız?

Karbonhidratlar, yağlar, enerji veren besinler olarak proteinler, yapı maddesi olarak vitaminler, düzenleyici olarak açıklanacak ve besinlerin vitamin değerini korumasının yolları anlatılacaktır,

Ünite V. Bütün maddeleriyle incelenecek, ayrıntılardan kaçınılacak, sinir sisteminin anatomisine çok az yer verilecektir.

Ünite VI. Aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. Çiçeksiz bitkiler üzerine neler biliyoruz? Açıklama: Eğreltiler, karayosunları, mantarlar, algler, likenler ve bakteriler dış görünüşleriyle tanıtılacak; iç yapı üzerinde durulmayacak; üreme bir örnek üzerinde genel olarak açıklanacaktır.

2. Omurgasız hayvanlar üzerine neler biliyoruz?

Açıklama: Çeşitli omurgasız hayvanlar resimleriyle tanıtılacak; ipekböceği, arı ve bölgesel bir parazit solucan ayrıntılarıyle incelenecektir.

Birikinti ya da havuz suyundaki canlılar genel olarak tanıtılacaktır.

Ünite VII. Olduğu gibi kalacaktır.

Ünite VIII. Bütünüyle çıkarılacaktır.

SEKİZİNCİ SINIF

(Haftada 3 saat)

Ünite I. 1. madde, olduğu gibi kalacaktır.

2 ve 3. maddeler özetlenerek işlenecektir.

4. madde çıkarılacaktır.

Ünite II. Formül ve semboller verilmeksizin, kısaltılarak uygulanacaktır.

Ünite III. 1 ve 2. maddeler olduğu gibi kalacaktır.

3. madde bütünüyle çıkarılacaktır.

4 ve 5. maddeler olduğu gibi kalacaktır.

Ünite IV. 3, 4 ve 5. maddelerin son paragrafları çıkarılacaktır.

Ünite V. 1 ve 2. maddeler özet olarak verilecektir.

3. maddedeki periyotlar çizelgesine hiç değinilmeyecektir. Kimyasal tepkimelerdeki enerji alışverişlerinden söz edilmeyecek, atom yapısı ve enerjisine ağırlık verilecektir.

4. madde olduğu gibi kalacaktır.

Ünite VI. 1 ve 2. maddeler olduğu gibi kalacaktır.

3, 4 ve 5. maddeler kısaca incelenecektir.

Ünite VII. 1. madde kısaca işlenecektir.

2. madde olduğu gibi işlenecektir.

3. maddedeki prizma ve tam yansıma kısaca işlenecektir.

Gökdürbünlü, prizmalı dürbün ve mikroskop bütünüyle çıkarılacaktır.

4. madde olduğu gibi kalacaktır.

Ünite VIII. 1. maddedeki sesin fizyolojik özellikleri çıkarılacaktır.

2. maddede yalnızca kulağın yapısı ve işitme olayı incelenecek, ötekiler çıkarılacaktır.

3 ve 4. maddeler olduğu gibi kalacaktır.

Ünite IX. Bütünüyle çıkarılacaktır.

Ünite X. Bütünüyle çıkarılacaktır.

Not : 1. Fen Bilgisi dersinin, yukardaki esaslara göre okutulmasında, daha önce Bakanlıkça kabul edilmiş ve adları Tebliğler Dergisinde yayımlanmış bulunan kitaplardan yararlanılacaktır.

Bu kitaplar şunlardır:

— 1. Fen Bilgisi I. N. Baç-S. Atillâ-H. Çağlayan - Ö.B. Tardu (yardımcı ders kitabı)

— 2. Fen Bilgisi II. N. Baç-S. Atillâ-H. Çağlayan - Ö.B. Tardu (yardımcı ders kitabı)

— 3. Fen Bilgisi III. N. Baç - S. Atillâ - H. Çağlayan - Ö.B. Tardu (yardımcı ders kitabı)

— 4. Fen Bilgisi I. C. Tanman-N.A. Kılıç (yardımcı ders kitabı)

— 5. Fen Bilgisi I. C. Tanman-N.A. Kılıç (yardımcı ders kitabı)

— 6. Fen Bilgisi I. Ö. Bayın-Ş. Güney (yardımcı ders kitabı)

2. IX. Millî Eğitim Şûrası kararlarının (119) numaralı paragrafı uyarınca ilkokulların IV ve V. sınıf Fen Bilgisi Programı ile ortaokul Fen Bilgisi Programının temel eğitimin amaçlarına uygun olarak kaynaştırılmış bir bütün oluşturacak biçimde yeniden düzenlenmesiyle ilgili çalışmalar sürdürülmektedir. Bu maksatla hazırlanan program taslağı Tebliğler Dergisin'de ayrıca yayımlanacak ve yeni programa göre bütün sınıflar için yarışma açma veya komisyon kurma yoluyle tek kitap yazdırılacaktır.

EK — 2

BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR TETKİK DAİRESİ
BAŞKANLIĞI

KARARNAME SURETİ

Karar
Sayısı : 7/8649

İlişik "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Her Derecedeki Eğitim ve Öğretim Kurumları İle Okul, Kurs veya Yaygın Eğitim Yapan Kurumlarda ve Benzeri Kuruluşlarda ücretle okutulacak haftalık ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve benzeri diğer hususların saptanmasına ilişkin esaslar"ın yürürlüğe konulması; Millî Eğitim Bakanlığının 22/6/1974 tarihli ve 209.0 (12) H. 28-A-030/104920 sayılı teklifi üzerine, 657 sayılı Kanunun 12 sayılı kanun hükmünde kararname ile değiştirilen 89'uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 15/7/1974 tarihinde kararlaştırılmıştır.

CUMHURBAŞKANI
F. S. KORUTÜRK

Başbakan B. ECEVİT	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı Prof. Dr. N. ERBAKAN	Devlet Bakanı O. EYÜBOĞLU	Devlet Bakanı İ. H. BİRLER	Devlet Bakanı S. A. EMRE
Adalet Bakanı Ş. KAZAN	Millî Savunma Bakanı H. IŞIK	İçişleri Bakanı O. ASİLTÜRK	Dışişleri Bakanı Prof. Dr. T. GÜNEŞ	Maliye Bakanı Doç. Dr. D. BAYKAL
Millî Eğitim Bakanı M. ÜSTÜNDAĞ	Bayındırlık Bakanı E. ÇEVİKÇE	Ticaret Bakanı F. ADAK	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı S. CİZRELİOĞLU	Güm. ve Tekel Bakanı M. TÜRKMENOĞLU
Gıda-Tar. ve Hay. Bakanı Prof. K. ÖZAL	Ulaştırma Bakanı F. GÜLEY	Çalışma Bakanı Ö. SAV	Sanayi ve Tek Bakanı A. DOĞRU	En. ve Tab. Kay. Bakanı C. KAYRA
Turizm ve Tan. Bakanı O. BİRGİT	İmar ve İskân Bakanı A. TOPUZ	Köy İşleri ve Koop. Bakanı M. OK	Orman Bakanı A. ŞENER	Genç. ve Spor Bakanı M. Y. METE

Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı her Derecedeki Eğitim ve Öğretim Kurumları ile Okul, Kurs veya Yaygın Eğitim Yapan Kurumlarda ve Benzeri Kuruluşlarda Ücretle Okutulacak Haftalık Ders Saatlerinin Sayısı, Ders Görevi Alacakların Nitelikleri ve Benzeri Diğer Hususların Saptanmasına İlişkin Esaslar

BİRİNCİ BÖLÜM
GENEL HÜKÜMLER
Kapsam, Amaç, Deyimler

KAPSAM :

Madde 1 — Bu esaslar bakanlığa bağlı yüksek ve ortaöğretim okulları ve temel eğitim ikinci kademe okulları, kurs, seminer ve yaygın eğitim yapan okul ve kurumlarda görevli öğretmen ve yöneticilere uygulanır.

AMAÇ :

Madde 2 — Bu esaslar bakanlığa bağlı yüksek ve ortaöğretim okulları ile temel eğitim ikinci kademe okulları, kurs, seminer ve yaygın eğitim yapan okul ve kurumlarda görevli öğretmen ve yöneticilerin zorunlu ve isteğe bağlı ek ders görevi ve ücretli ders görevi sayılarını saptar.

DEYİMLER :

Madde 3 — Bu esaslarda geçen:

A — Bakanlık deyimi: Millî Eğitim Bakanlığını;

B — Esaslar deyimi: Bu esasları;

C — Zorunlu ek ders görevi deyimi: Öğretmenin aylık karşılığı okutmakla yükümlü olduğu ders saatlerinin dışında, haftada ücretli okutmak zorunda olduğu ders saatlerini;

D — İsteğe bağlı ek ders görevi deyimi: Öğretmenin, aylık ve zorunlu ücretli ek ders görevi dışında, isteği ile okutacağı ücretli ders görevi saatlerini;

E — Ders görevi ücreti: Öğretmene bu maddenin (C), (D) ve (F) fıkralarında geçen ek ders görevleri karşılığı ödenen parayı;

F — Ücretli ders görevi: Bu esasların 12'nci maddesinde sayılanlara verilen ek ders görevi saatlerini;

G — Akşam öğretimi: Saat 17.00'den sonra başlayan öğretimi; (Resmî tatil gün veya saatlerinde yapılan öğretim de akşam öğretimi hükmündedir.)

belirtir.

H — Öğrenci kişilik hizmetleri: Öğrencilerin boş zamanlarının değerlendirilmesi, sosyal ve eğitsel faaliyetler, sağlık hizmetleri, sosyal hizmetler, özel eğitim ve özel yetiştirme ile psikolojik danışma ve rehberlik faaliyetlerini;

I — Temel eğitim okulları: Beş yıllık birinci kademe ile üç yıllık ikinci kademe eğitim kurumlarını;

J — Ortaöğretim: Temel eğitime dayalı, en az üç yıllık öğrenim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü;

kapsar.

İKİNCİ BÖLÜM

YÜKSEK OKULLAR

Madde 4 — Bakanlığa bağlı yüksek okullar genel bilgi ve endüstriyel teorik ders öğretmenlerine okullarında veya dengi okullarda branşlarında haftada 6 saat zorunlu ve 6 saat daha isteğe bağlı ücretle ek ders görevi verilebilir.

Bunlar, ayrıca akşam öğretimi yapan okullarda Deneme Yüksek Öğretmen okulunda, mektupla öğretim merkezinde 6 saat daha ücretle ek ders görevi alabilirler.

Madde 5 — Bakanlığa bağlı Meslekî ve Teknik Yüksek okulların atelye ve laboratuvar öğretmenlerine okullarında veya dengi okullarda branşlarında haftada zorunlu 16 saat ücretle atelye ve laboratuvarla ek ders görevi verilebilir.

Bunlardan endüstriyel öğretim yapan yüksek öğretmen okulu öğretmenleri maaşlarına karşılık okutacakları her üç saat endüstriyel teorik derse mukabil bu fıkranın birinci paragrafında saptanan haftalık ücretli ders saati sayısına ilâve olarak 3 saat endüstriyel teorik ders okutanlara isteğe bağlı 1, 6 saat okutanlara 2, 9 saat okutanlara 3, 12 saat okutanlara 4 saat daha isteğe bağlı ücretle atelye, laboratuvarda ek ders görevi verilebilir.

Ayrıca endüstriel öğretim yapan yüksek öğretim atelye ve laboratuvar öğretmenlerine Bakanlığa bağlı akşam okullarında haftada 8 saat daha ücretle ek ders görevi verilebliir.

Madde 6 — Televizyon programları ve öteki eğitim araçlarından yararlanarak eğitim yapacak olan "Deneme Yüksek Öğretmen Okulu" öğretmenlerine branşlarında haftada 12 saat zorunlu, ve 6 saat isteğe bağlı ücretle ek ders görevi verilir.

Televizyon için hazırlanan programlar (3-15), Radyo için hazırlanan programlar (2-12) ders saati sayısı karşılığıdır.

Yazılı değerlendirme sorularının hazırlığı her değerlendirme için 2-4 ders saati sayısı karşılığıdır.

Yukarıda alt ve üst sınırları belirtilen ders saatlerinin uygulamadaki kesin sayıları, konuların özelliği ve program süresine göre Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça tespit edilir.

Sınavlarda görevlendirilen öğretmenlerin ders ücretleri hakkında bu esasların 23'üncü maddesi uygulanır.

Madde 7 — Mektupla her derecede öğretim yapacak olan mektupla öğretim merkezinde görev alacak öğretmenler bu esasların 4 ve 5'inci maddelerindeki öğretmenler gibi işlem görür.

a — Bir saatlik normal ders süresinde verilecek derse ait ders mektuplarını hazırlamak 4-8 ders saati,

b — Yazılı değerlendirme sorularının hazırlığı her değerlendirme için 2-4 ders saati,

c — Her sınav yapmak 4 saat,

karşılığı sayılır.

Bir işlem makinaları ile değerlendirilemeyen derslerin sınavlarını değerlendireceklere ödenecek ders ücretine esas olacak ders saati sayısı Maliye Bakanlığı'nın görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça tespit olunur.

"a" Fıkrasında alt ve üst sınırları belirtilen ders saatlerinin uygulamadaki kesin sayıları, konuların özelliğine göre, Maliye Bakanlığı'nın görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça tespit olunur.

Madde 8 — Yüksek dereceli okul asistanlarına, bağlı oldukları bölüm şefinin izni ve bölüm öğretmenlerinin kararı ile okullarında veya diğer okullarda branşlarında haftada 6 saat ücretle ek ders görevi verilebilir.

Madde 9 — Lise ve dengi meslek öğrenimi üzerine en az bir yıllık meslekî öğrenim veren öğretim kurumları atelye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmenleri bu esasların 4 ve 5'inci maddelerindeki öğretmenler gibi işlem görür.

Madde 10 — Lisans öncesi düzeydeki yüksek okullarda ortaöğretim okulları öğretmenlerine, 11'inci maddede tespit edilen ders saati sayısı içinde kalmak kaydiyle ders verilebilir. Bu dersler için yüksek okul öğretmenlerine ödenen ders ücretleri ödenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ORTAÖĞRETİM VE TEMEL EĞİTİM İKİNCİ KADEME OKULLARI

Madde 11 — Gündüz ve akşam öğretimi yapan ortaöğretim ve temel eğitim ikinci kademe genel bilgi ve endüstriel teorik ders öğretmenleri ortaöğretim ve temel eğitim ikinci kademe okullarında veya dengi okullarda branşlarında haftada zorunlu 6 saat, isteğe bağlı da ortaöğretim öğretmenlerine branşları içinde veya dışında 9, temel eğitim ikinci kademe okullarında ders okutacak öğretmenlere ise 6 saat ücretle ek ders görevi verilebilir.

Madde 12 — Orta dereceli meslekî ve teknik öğretim okulları ikinci devre atelye ve laboratuvar öğretmenlerine haftada ücretle branşlarında zorunlu 20 ve isteğe bağlı 4 saate kadar atelye, laboratuvar, endüstriyel teorik ders, görevi olarak verilebilir.

Bunlardan endüstriyel öğretim yapan atelye ve laboratuvar öğretmenlerine beher 3 saat endüstriyel teorik derse karşılık ek olarak isteğe bağlı 1, 6 saat okutanlara 2, 9 ve daha fazla okutanlara 3 saat daha ücretle atelye, laboratuvar ve endüstriyel teorik ders, görevi olarak verilebilir.

Endüstriyel öğretim yapan okullarda çalışan atelye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmenlerinden çalışma saatleri dışında döner sermaye sipariş işlerinde çalıştırılmayan öğretmenlere Sanat Enstitüsü ve Teknik Lise üstüne eğitim yapan okullarda isteklerine bağlı olarak 8 saat daha ücretle ek ders görevi verilmesi mümkündür.

Endüstriyel eğitim yapan orta dereceli okullarda idarecilik görevi olan öğretmenlerle atelye öğretmenlerine atelyelerdeki tezgâh ve makinaların bakımı ve öğretime hazır durumda bulundurulması için ekzersiz çalışmaları ders mahiyetinde verilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YAYGIN EĞİTİM

Madde 13 — a) Devlet memurları yabancı dil öğretim eğitim merkezi öğretmenleri bu esasların 4'üncü maddesindeki öğretmenler gibi işlem görür.

b — Orta dereceli meslekî ve teknik öğretim okullarından ikinci devre sayılmayan Kız Olgunlaşma Enstitüsü, Yetişkinler Teknik eğitim merkezi, meslekî eğitim merkezi, pratik sanat okulu, akşam kız ve erkek sanat okulu ve benzeri okul ve kurum atelye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmenlerine zorunlu 20 saat, isteğe bağlı da 4 saat ücretle ders görevi verilebilir.

Atelye ve laboratuvar ders programı ile birlikte okutulan endüstriyel teorik dersler, atelye dersi sayılır.

c — İlçe sabit kursları ile gezici kız ve erkek köy kursu öğretmenlerine haftada zorunlu 12 saat ve isteğe bağlı da 4 saat ücretle ek ders görevi verilebilir.

d — Okuma ve Yazma Kurslarında görevlendirilen ilkokul öğretmenlerine 8 saat ücretle ek ders görevi verilebilir.

e — Hizmetiçi kurs ve seminerlerde görevlendirilenlere haftada 30 saate kadar ücretle ders görevi verilebilir.

ALTINCI BÖLÜM

OKUL YÖNETİCİLERİ

Madde 14 — Bu esasların kapsamına giren okul ve kurum müdür, müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı, eğitim şefliği yöneticilik görevlerinde bulunan öğretmenler branşlarında veya istediklerinde branşları dışında kendi okullarındaki benzer öğretmenlerin haftada alabilecekleri ek ders görevi sayısı kadar ücretle ek ders görevi alabilirler.

YEDİNCİ BÖLÜM

ORTAK HÜKÜMLER

Madde 15 — Bu esaslar kapsamındaki okul ve kurumlarda öğretmen sayısının yetersiz olması halinde:

a — Yüksek dereceli okullarda, üniversite veya yüksek okul mezunları ile dengi yabancı üniversite veya yüksek okul mezunlarına,

b — Ortaöğretim ve temel eğitim ikinci kademe okullarında, üniversite veya yüksek okul mezunlarına, orta öğrenim okullarında temel eğitim ikinci kademede öğretmenlik yapma niteliği taşıyanlara ve ilkokul öğretmenliğinde stajiyerliği kaldırılmış olan Devlet Memurlarına, fiilen ilkokul öğretmeni olarak çalışanlara; sanat enstitüsü veya daha üst düzeyde teknik öğrenim görmüş usta öğreticilere de, erkek teknik okul ve kurumlarında branşında ek ders görevi verilebilir.

c — Bunlardan resmi görevi bulunanlara 8 saat, öğretmen çıkışlı olanlara ayrıca ortaöğretim ve temel eğitim ikinci kademe akşam okullarında 6 saat, usta öğreticelere branşlarında 8 saat, resmi görevi bulunmayanlara ise görev aldığı okulda aynı dersi okutan öğretmenlerin maaş karşılığı okutmakla yükümlü oldukları ders sayısı kadar ücretli ders verilebilir.

d — Branşında öğretmen bulunmaması halinde emekliye ayrılmış öğretmenlere 65 yaşına kadar gündüz okullarında 8 ve akşam okullarında da 6 saat daha ücretle ders verilebilir.

Madde 16 — Sınıf öğretmenleri, bu görevlerine karşılık haftada 3 saat ders görevi yapmış sayılır. Bu ders görevi haftada zorunlu ek ders görevi olarak verilir.

Madde 17 — Ortaöğretim ve temel eğitim ikinci kademe okul müdürleri, okulunda görevli öğretmenlerden maaş karşılığı haftalık ders saatini doldurmayanların durumlarını Millî Eğitim Müdürlüğüne onbeş gün içinde bildirmekle yükümlüdür.

Millî Eğitim Müdürleri maaş karşılığı haftalık ders ve ücret karşılığı zorunlu ek ders görevi saatlerini kendi okullarında doldurmayan öğretmenleri aynı Belediye sınırları içinde kalmak şartiyle diğer dengi okullarda branşlarında görevlendirmek ve izlemek zorundadır.

Bu zorunluk, yüksek okullarda en kıdemli okul müdürünün başkanlığında öğretim yılı başında toplanacak ilgili okul müdürlerince düzenlenerek yerine getirilir.

Madde 18 — Bir öğretmene ek ders görevi ücreti ödenebilmesi için bu esaslarda saptanan ek ders ve bu yönetmelikte ek ders görevi sayılan diğer görevleri fiilen yapmış olması şarttır.

Ancak;

a — Öğretmenler, ulusal ve mahalli bayram hazırlık çalışmaları günlerinde, öğrencilerle beraber bu çalışmalara katıldıkları takdirde bu günlere rastlayan ücretli ek ders görevlerini yapmış sayılır.

b — Her türlü eğitsel gezilerde ve seminerlerde görevlendirilen öğretmenler bu günlere rastlayan ücretli ek ders görevlerini yapmış sayılır.

c — Bakanlıkça ders kitabı yazma ve inceleme, araştırma işlerinde, görevlendirilen öğretmenler görevli oldukları bu süredeki ücretli ek ders görevlerini yapmış sayılır.

ç — Yatılı ve pansiyonlu okullarda Şubat dinlenme tatilinde öğrencilerin tamamının ayrılmaması halinde nöbet hizmeti ile görevli öğretmenler bu günlerin ek ders görevini yapmış sayılır.

Madde 19 — Öğretmenler bu esaslara göre yerine getirmek zorunluluğunda bulundukları ders ve görevleri yapmadıkları takdirde haklarında 439 sayılı Kanunun 9. maddesine göre işlem yapılır.

Madde 20 — Öğretmensiz geçen dersler için öğretim yılının ikinci döneminde veya yaz tatilinde yetiştirici kurslar açılır.

Öğretmenlere bu kurslarda belediye sınırları dışında da ders görevi verilebilir.

İkinci dönemde açılan kurslarda görevlendirilen öğretmenlere bu esaslarda saptanan en çok ders saati sayısı dışında ayrıca akşamları 6 saate kadar ücretle ders görevi verilebilir.

Yaz tatilinde öğretim yapan okullarla diğer kurslar akşam öğretimi sayılır ve bu süre içinde haftada 30 saate kadar ücretle ders görevi verilebilir.

Madde 21 — Öğretim yılı sonunda başka bir okuldan naklen gelen yönetici ve öğretmenlere, bitirme ve bütünleme sınavlarında görev verilirse bunların ek ders görevi ücretleri eski okullarındaki öğretimin son ayı ücretli ders sayısı toplamı ve buna ait ayrıldıkları Valilik onayı esas alınarak yeni okullarınca ödenir.

Madde 22 — Bakanlığa bağlı okullara gündüzlü ve yatılı olarak alınacak öğrenci adaylarına uygulanacak seçme ve yarışma sınavlarında görevli öğretmenler her sınav günü için 3 saat ücretli ek ders görevi yapmış sayılır.

Söz konusu 3'er saatlik ücretli ek ders görevi bu esaslarda saptanan ücretli en çok ders sayısı dışındadır.

Madde 23 — Bu esaslara göre ücretli ders görevi verilenlerden sınav dönemlerinde (Yaz, güz ve şubat) görev alanlara her sınav dönemi için, sınav döneminde imtihan yapılan dersin bir önceki tam ders yapılan ayda okutabilecekleri ücretli ders saati sayısına göre ders görev ücreti ödenir.

Madde 24 — Öğretmenlerin ücretle haftalık okutacakları ek ders görevi sayısı toplamı, ek görev, başka Bakanlık ve Kurumlar emrinde akşam ve gündüz öğretmenlikler almaları halinde de olsa bu esaslarla saptanan en çok ders saati görevi sayısını hiç bir suretle geçemez.

Madde 25 — Hangi okul mezunlarının hangi dereceli okullarda hangi dersleri branşı içinde okutabilecekleri hususu Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunca saptanır.

Madde 26 — Öğretmenlere zorunlu ek ders görevi olarak branşı dışında ders verilemez.

Ancak öğretmenlere, istedikleri takdirde bu esaslarla saptanan zorunlu ve isteğe bağlı ek ders görevi sayısı kadar branş dışı ders verilebilir.

Madde 27 — Öğretmenlik ve Millî Eğitim Bakanlığı Merkez ve Taşra Örgütlerinde yöneticilikte 25 hizmet yılını dolduran öğretmenlere istekleri dışında zorunlu ek ders görevi verilemez.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

YÜRÜRLÜK MADDELERİ

Madde 28 — Bu esaslar 1 Haziran 1974 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 29 — Bu esaslar hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	9	17	25	33
2	10	18	26	34
3	11	19	27	35
4	12	20	28	36
5	13	21	29	37
6	14	22	30	38
7	15	23	31	39
8	16	24	32	40